

TRIDESET ŠESTI MARULIĆEVI DANI

ZNANSTVENI, KNJIŽEVNI
I IZDAVAČKI PROGRAM

TRIDESET ŠESTI MARULIĆEVI DANI

ZNANSTVENI, KNJIŽEVNI
I IZDAVAČKI PROGRAM

I MARUL ART FEST 2026.

Split,
22–25. travnja 2026.

KNJIŽEVNI KRUG SPLIT
MARULIANVM

SPLIT
2026

**Glavni organizator
znanstvenoga, književnog i izdavačkog programa**

Književni krug Split – *Marulianum*

Pokrovitelj
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Suorganizatori
Društvo hrvatskih književnika
Društvo prijatelja kulturne baštine Split
Hrvatska udruga Benedikt
Hrvatsko narodno kazalište Split
International Institute for Christian Culture and Art Hagiopolis
Matica hrvatska – Ogranak Split
Muzej grada Splita
Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu
Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu

**Znanstveni, književni i izdavački program Marulićevih dana
novčano su pomogli**

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske
Splitsko-dalmatinska županija, Grad Split

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

KALENDAR ZBIVANJA

SRIJEDA 22. TRAVNJA

17.30 Zavod HAZU

Svečano otvorenje znanstvenoga, književnog i izdavačkog programa

Trideset šestih Marulićevih dana

Pozdravni govori:

Josip Vrandečić, u ime Književnoga kruga Split

Kažimir Hraste, u ime Zavoda HAZU u Splitu

Prigodno slovo: Ružica Pšihistal (Osijek)

Glazbeni program: Mješoviti zbor IV. gimnazije »Marko Marulić«

18.00 Zavod HAZU

Proglašenje dobitnika nagrada Dana hrvatske knjige: *Judita*,

Davidias, *Slavić*

Književni recital: *Marulovim putima gremo zauvik* (Društvo hrvatskih književnika)

Moderatorica Gordana Laco, predsjednica DHK-a, Ogranak Split

18.30 Trg braće Radića

Polaganje lovor-vijenca na spomenik Marku Maruliću

19.00 Crkva sv. Frane

Sv. misa

Prigodna riječ Danke Radić i polaganje vijenca na Marulićev grob (Društvo prijatelja kulturne baštine Split)

ČETVRTAK 23. TRAVNJA

9.00 **Zavod HAZU**

Međunarodni znanstveni skup *Colloquium Marulianum XXXVI*
(prvo zasjedanje)

15.30 – 18.00 **KKS – *Marulianum***

Petnaesta kroatistička tekstološka radionica: »Molitva suprotiva
Turkom« i četvrto pjevanje *Judite*
Voditeljice: Sanja Vulić i Ružica Pšihistal
Sudjeluju studenti iz Osijeka, Splita, Zadra i Zagreba

15.30 – 18.00 **KKS – *Marulianum***

Sedamnaesta latinistička tekstološka radionica: Zanat epigrafičara.
Spašavanje kamena od zuba vremena
Voditelj: Šime Demo
Sudjeluju studenti iz Zadra i Zagreba

18.00 **Stara gradska vijećnica** (Narodni trg)

Svečano obilježavanje 30 godina rada centra *Marulianum*
Pozdravni govor:
Josip Vrandečić, u ime Književnoga kruga Split
Izlaganja:
Bratislav Lučin
Luka Marković
Prikaz obljetničkog videouratka
Dodjela zahvalnica
Glazbeni program: Duo D'Ambra

PETAK 24. TRAVNJA

9.30 Stara gradska vijećnica (Narodni trg)

Međunarodni znanstveni skup *Colloquium Marulianum XXXVI*
(drugo zasjedanje)

11.30 Stara gradska vijećnica (Narodni trg)

Predavanje:

Šime Demo: Predstavljanje projekta *Ranonovovjekovni latinski kameni natpisi u crkvama južne Istre: dokumentacija, analiza, kontekstualizacija (LAPIS)*

15.30 – 18.00 KKS – Marulianum

Petnaesta kroatistička tekstološka radionica: »Molitva suprotiva
Turkom« i četvrto pjevanje *Judite*

Voditeljice: Sanja Vulić i Ružica Pšihistal

Sudjeluju studenti iz Osijeka, Splita, Zadra i Zagreba

15.30 – 18.00 KKS – Marulianum

Sedamnaesta latinistička tekstološka radionica: Zanat epigrafičara.
Spašavanje kamena od zuba vremena

Voditelj: Šime Demo

Sudjeluju studenti iz Zadra i Zagreba

18.00 Zavod HAZU

Predstavljanje knjige:

Marule naš čestiti. Priredio Mladen Vuković, Društvo hrvatskih
književnika, Ogranak Split – Ogranak Matice hrvatske u Splitu,
Split, 2025.

Govore: Gordana Laco, Gordana Galić Kakkonen, Silvana Dragun
i Mladen Vuković

MARUL ART FEST 2026.

Organizator: Hrvatska udruga Benedikt

Suorganizatori:

Književni krug Split – *Marulianum*

International Institute for Christian Culture
and Art Hagiopolis

ČETVRTAK 23. TRAVNJA

12.00 Gradska knjižnica Marko Marulić

Svečano otvorenje manifestacije Marul Art Fest i likovne izložbe
Marulićeva Judita (Split, 23. travnja – 10. svibnja 2026)

Izložbu će otvoriti:

Josip Botteri Dini (član stručnog žirija)

Silvana Dragun (kustosica)

Arijana Brakus Rožić (kustosica)

Moderator: Pere Eranović, glumac HNK Split

Glazbeni program: prof. Majda Goluža, solistica HNK Split

12.30 Projekcija dokumentarnog filma »500 godina Judite«

SUBOTA 25. TRAVNJA

18.00 Stara gradska vijećnica (Narodni trg)

Tribina »Marulić i renesansa«

Sudjeluju: Mladen Parlov, marulolog, i Hrvoje Petrušić, filozof

Moderatorica: Iva Jakelić

Glazbeni program: Mandolinski ansambl Umjetničke akademije
u Splitu (djela renesansnih i baroknih skladatelja)

COLLOQVIVM MARVLIANVM XXXVI

Međunarodni znanstveni skup

Organizatori:

Književni krug Split – *Marulianum*

Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Split, 23. i 24. travnja 2026.
Zavod HAZU u Splitu
Stara gradska vijećnica (Narodni trg)

Matko Trebotić: *Judita – opsada Betulije*
(mural na zapadnom pročelju zgrade na križanju Ulice Kralja Tomislava
i Marmontove ulice u Splitu, u izvedbi Luke Duplančića i Ivana Svaguše)

ČETVRTAK 23. TRAVNJA

Voditelji: Neven Jovanović i Péter Kasza

9.00 Zavod HAZU

Dubravka Dulibić-Paljar (Pula): Pisati život: elegije Janusa Pannoniusa

Violeta Moretti (Pula): Filipa Lazeja u okvirima pjesničke razmjene sa Jean-Jacquesom Boissardom

Francisco Javier Juez Gálvez (Madrid): Bartol Jurjević u Španjolaca (16. i 17. stoljeće)

Ádám Petrovity (Segedin): Ut per litteras loquitur – humanistički portret Trankvila Andreisa u svjetlu Nádasdyjeve korespondencije

11.00 – 11.30 Odmor

Pavel Gregorić (Zagreb): Nikola Vitov Gučetić: od buntovnika do poslušnika

Borna Treska (Zagreb): *Li discorsi della immortalità e felicità humana* Nikole Vitova Gučetića

Péter Kasza (Segedin): Istraživanje stoljetnog misterija – leksiološka razmatranja o djelu Jurja Srijemca

Zsolt Szebelédi (Budimpešta): Srijemčev leksički svijet: prema glosaru ranonovovjekovnih latinskih pojmova

PETAK 24. TRAVNJA

Voditelji: Francisco Javier Juez Gálvez i Borna Treska

9.00 Stara gradska vijećnica (Narodni trg)

Simonetta Pelusi (Venecija): Recepcija Marka Marulića u Italiji
kroz dokumentaciju Svete kongregacije Indeksa zabranjenih
knjiga

Alen Albin Širca (Ljubljana): Marulićeva *Suzana* u europskom
renesansnom kontekstu

Neven Jovanović (Zagreb): Marulićeva *Davidijada* i Petrarkina
Afrika

Bratislav Lučin (Split): Novi Marulićev autograf

SAŽETCI I PODATCI O SUDIONICIMA SKUPA

Dubravka Dulibić-Paljar
Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

PISATI ŽIVOT: ELEGIJE JANUSA PANNONIUSA

U razdoblju renesanse filozofija kao način života očituje se u usmjerenosti na praktično moralno djelovanje i promišljanje vlastitog životnog položaja; naglasak se pritom ne stavlja na teorijska razmatranja, nego na primjenu filozofskih načela u konkretnim životnim okolnostima. Takva se orijentacija ne izražava isključivo u filozofskim raspravama, nego se može pratiti i u književnim praksama humanista, osobito u tekstovima autobiografskog i biografskog usmjerenja te konzolacijske tradicije, koji funkcioniraju kao prostori etičke refleksije.

Polazeći od toga, izlaganje razmatra može li se i elegijski opus Janusa Pannoniusa čitati u istom ključu. Analiza se usmjerava na one elegije u kojima se tematiziraju iskustva patnje, gubitka, prolaznosti i tjelesne ili egzistencijalne ugroženosti, odnosno na tekstove koji izravno problematiziraju subjektivu poziciju u odnosu prema vlastitu vremenu i životnoj situaciji. Posebna se pozornost posvećuje načinu na koji elegijski diskurs, kroz ponavljanje motiva i refleksivno oblikovanje iskustva, stvara prostor samorefleksije i etičkog promišljanja.

Cilj je pokazati da se Pannoniusove elegije mogu razumjeti ne samo kao poetičko nasljedovanje antičkih uzora nego i kao oblik pisanja u kojem se promišlja život. U tom se smislu elegijski opus Janusa Pannoniusa može razumjeti kao dio humanističke filozofije života.

Dubravka Dulibić-Paljar (Šibenik, 1974) izvanredna je profesorica na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Uže područje njezina znanstvenog interesa obuhvaća povijest književnosti i književnu antropologiju, s posebnim naglaskom na istraživanje povijesno uvjetovanih predodžbi tijela, roda i subjektiviteta u književnim tekstovima. Dosadašnja istraživanja, ponajprije posvećena fenomenu djevičanstva u hrvatskoj književnosti ranog novog vijeka, rezultirala su objavljivanjem više znanstvenih radova te knjige *Kalistine sestre: studije o djevičanstvu u hrvatskoj ranonovovjekovnoj književnosti*. Trenutačno se bavi proučavanjem renesansnih hrvatskih humanista i humanističke filozofije života. Članica je projektnog tima *Književnost i kultura*

pred izazovima digitalnog doba (KKIDD). Institucionalni istraživački projekt SJD u Puli (voditelj doc. dr. sc. Matija Jelača).

Pavel Gregorić
Institut za filozofiju

NIKOLA VITOV GUČETIĆ: OD BUNTOVNIKA DO POSLUŠNIKA

Nikola Vitov Gučetić (1549–1610) obnašao je visoke državne dužnosti, uključujući dužnost člana Vijeća umoljenih, Kaznenoga suda i kneza Dubrovačke Republike. Bio je član dviju akademija, a koncem 1603. ili početkom 1604. godine papa Klement VIII. udijelio mu je titulu počasnoga doktora filozofije i teologije. Gučetić je autor niza učenih djela tiskanih na latinskom i talijanskom jeziku koja se tematski dijele na (i) komentare Aristotelovih djela i djela njegovih nastavljača, (ii) platonovske dijaloge i (iii) teološka djela. Gučetićeva oveća rukopisna ostavština tematski se uklapa u spomenutu podjelu jer u njoj prevladavaju komentari aristotelovskih spisa i teološki traktati. Rukopisi su sačuvani zahvaljujući Gučetićevoj srdačnoj prepisci s urbinskim vojvodom Francescom Marijom II. della Rovereom. Gučetić je pod kraj života vojvodi slao svoje rukopise na dar, a oni su slijedom niza nesretnih okolnosti s ostatkom vojvodine bogate biblioteke završili u Vatikanskoj apostolskoj knjižnici.

Gučetićevo »buntovništvo« ilustrirat ćemo na dvama primjerima. Prvi je otvoreno zastupanje Averroesova nauka o jedinstvu intelekta i neosobnoj besmrtnosti duše u radovima iz 1580-ih godina, koji je nauk bio protivan učenju Rimokatoličke Crkve i vjeri u osobnu besmrtnost duše. Drugi primjer je pridavanje neuobičajeno velikog značenja ženama u vlastitim djelima. Gučetićevo pak »poslušnost« pokazat ćemo odlomcima iz radova iz 1590-ih u kojima mijenja mišljenje, ton i aktere svojih rasprava. Na koncu izlaganja ponudit ćemo, u obliku hipoteze koju treba verificirati daljnjim istraživanjima, razloge navedene promjene mišljenja.

Navedene primjere temeljit ćemo na Gučetićevim djelima koja se bave problemom besmrtnosti duše, ponajviše na *Kratkom kompendiju prvih dvaju poglavlja treće knjige Aristotelova spisa O duši* (*Breve compendium in duo prima capita tertii De anima Aristotelis*, Tunhout: Brepols, 2024), na dvama izdanjima *Razgovora o Aristotelovoj Meteorologici* (*Discorsi sopra le Metheore d'Aristotele, ridotti in dialogo e divisi in quattro giornate*, Venetiis: Francesco Ziletti, 1584. i 1585) i na

dvama platonovskim dijalozima (*Dialogo d'amore, detto Antos, secondo la mente di Platone*. Venetia: Francesco Ziletti, 1581).

Pavel Gregorić rođen je. 1972. u Zagrebu. Diplomirao je filozofiju i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, magistrirao (BPhil) i doktorirao (DPhil) na Sveučilištu u Oxfordu. Od 2000. do 2011. bio je zaposlen na Odsjeku za filozofiju Filozofskog fakulteta, od 2011. do 2017. na Odjelu za filozofiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, a od 2017. zaposlen je na Institutu za filozofiju u Zagrebu, najprije kao znanstveni savjetnik, a od 2023. kao znanstveni savjetnik u trajnom izboru. Bio je istraživač na sveučilištima CEU u Budimpešti (2005/06), Humboldt–Universität u Berlinu (2008/09), UC Berkeley (2013) i Sveučilištu u Göteborgu (2017–2019). Autor je knjige *Aristotle on the Common Sense* (Oxford: Oxford University Press, 2007. i 2011) te urednik i suurednik niza knjiga kod domaćih i inozemnih nakladnika, uključujući *Nicolaus Viti Gozzius: Breve compendium in duo prima capita tertii De anima Aristotelis. A Critical Edition with Introduction and Indices* (priredili P. Gregorić i Š. Demo, Turnhout: Brepols, 2024), *Nicolaus Viti Gozzius: In Primum Librum Artis rhetoricorum Aristotelis Commentaria. Uses of Aristotle's Rhetoric in the Late Renaissance* (priredili P. Gregorić i G. Stepanić, Leiden: Brill, 2023) i *Pseudo-Aristotle: De Mundo (On the Cosmos). A Commentary* (uredili P. Gregorić i G. Karamanolis, Cambridge: Cambridge University Press, 2020). Autor je ili suautor pedesetak znanstvenih članaka, uglavnom u inozemnim časopisima i uredničkim knjigama. Voditelj je dva istraživačka projekta Hrvatske zaklade za znanost i jednog projekta financiranog europskim sredstvima (Next Generation–EU). Bavi se antičkom filozofijom, renesansnom i filozofijom ranog novog vijeka, filozofijom uma, filozofijom znanosti i filozofijom religije.

Neven Jovanović
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

MARULIĆEVA DAVIDIJADA I PETRARKINA AFRIKA

Edward Mulholland nedavno je u svome izdanju *Davidijade* (Ghent, 2024) pokazao da se u djelu na četrdesetak mjesta nalaze paralele s Petrarkinim epom *Afrika* (1338–1343, prvi put tiskano 1501); Mulhollandove su bilješke poticaj za detaljnije istraživanje odnosa dviju pjesama. Kao cjeline, *Afrika* i *Davidijada* znatno se razlikuju temom i načinom pripovijedanja, oblikovanjem likova protagonista i bogova, motivima i epizodama. Među njima, ipak, ima i sličnosti: obje imaju dodatno, alegorijsko i tipologijsko kršćansko tumačenje. Na razini izraza,

sintagme iz *Afrike* pojavljuju se posvuda u *Davidijadi* (ima i mjesta koja Mulholland nije zabilježio u aparatu). Takve verbalne podudarnosti treba, međutim, preciznije kategorizirati: neke od njih učestalo se javljaju u pjesništvu na latinskom te pripadaju latinskoj pjesničkoj dikciji; druge se javljaju kod niza novolatinskih pjesnika; treće su češće u prozi nego u poeziji; tek u četvrtoj skupini, gdje su sintagme potvrđene *samo* u *Africi* i *Davidijadi*, možemo sa sigurnošću govoriti o odjeku Petrarke. Pa i na takvim mjestima, okolnost da Marulić Petrarkine izričaje kombinira s izričajima drugih pjesnika sugerira da bi prejednostavno bilo govoriti o imitaciji. Marulić ne imitira, on *asimilira* – dojmjlivi Petrarkini izrazi, ušavši u pamćenje splitskoga pjesnika, odvajaju se od izvornog konteksta.

Neven Jovanović (doktorirao 2005) redoviti je profesor na Odsjeku za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Od 2009. urednik je računalne zbirke *Croatiae auctores Latini* (zbirka sadrži oko pet milijuna riječi). Autor je knjige *Stilističko čitanje Marulićeva Evandelistara* (2011). Zajedno s Lavom Šubarićem (Sveučilište u Innsbrucku) vodio je istraživački projekt »Croatia et Tyrolensia – računalna usporedba hrvatske i tirolske novolatinske književnosti« (2013–2015); bio je suradnik na projektu »AdriArchCult – Architectural Culture of the Early Modern Eastern Adriatic« (voditeljica Jasenka Gudelj, Sveučilište Ca' Foscari, Venecija, 2020–2026). Član je uredništva godišnjaka *Colloquia Maruliana* od 2008. Osim Marulićem i hrvatskom latinističkom književnošću bavi se i digitalnom humanistikom te novolatinskom dramom i prevodi s klasičnih jezika (Plaut, Eshil, Homer, Ovidije, Sofoklo).

Francisco Javier Juez Gálvez
Komplutsko sveučilište, Madrid

BARTOL JURJEVIĆ U ŠPANJOLACA (16. I 17. STOLJEĆE)

Hrvatski putopisac Bartol Jurjević (Đurđević, Georgijević, *ca.* 1506-*ca.* 1566) izvor je nekolicini španjolskih ranonovovjekovnih autora, koje predstavljamo u ovome izlaganju.

Jurjevićeve su spise znanstvenici identificirali kao jedan od temeljnih izvora vrlo poznatoga španjolskog anonimnog putopisa *Putovanje po Turskoj* (*Viaje de Turquía*), započetog 1557, a objavljenog tek 1905. Sam Jurjević nigdje u putopisu nije imenovan.

Nadalje, u prilogu naslovljenom »Discurso hecho por Gonçalo de Argote y de Molina, sobre la poesía Castellana contenida en este libro« u izdanju djela *El Conde Lucanor* (Sevilla, 1575) navodi se kao »Bartholome Georgie Viz peregrino«. Na tom mjestu G. de Argote citira i donosi prijevod nekoliko »versos Turquescos amorosos« (»stihova turskih ljuvenih«) iz Jurjevićeve knjige »o običajima i vjeri Turaka« (»de las costumbres y religion de los Turcos«).

Osim toga, Jurjević je izvor djelu *Libro segundo de la vida y excelencias maravillosas del glorioso S. Juan Baptista* (Medina del Campo, 1602), čiji je autor fra Juan de Pineda (ca. 1520–1599). Za razliku od *Putovanja po Turskoj*, u Pinedinoj je knjizi »Bartholomeo Georgieuz« više puta izrijekom spomenut kao nesumnjiv autoritet, kako pozitivan tako i negativan.

Od spomenutih je tekstova nešto poznatiji putopis franjevca Blasa de Buyze *Relacion nueua y copiosa de los sagrados lugares de Ierusalen y Tierrasanta* (Madrid, 1622), gdje se Jurjević (»Bartolome Iorge Viz«) spominje kao izvor uz Francesca Filelfa i druge autore.

Dvadeset godina poslije klerik Mauricio de Alcedo objavio je svoj putopis *Ierusalem cautiva, y motivos sobre su destruicion* (Madrid, 1642), gdje se Jurjević također spominje kao izvor, no po svoj je prilici riječ o citatu iz Buyzina djela, a ne o izravnom korištenju Jurjevićeva djela.

Konačno, polihistor Don Antonio de León Pinelo sastavio je i objavio još 1629. u Madridu monumentalnu *Epitome de la biblioteca Oriental i Occidental, Nautica i Geografica*. U njezinu se proširenom dvosveščanom izdanju iz 1737. »Georgevicz, Bartolomé« višekratno navodi kao autor čija se djela komentiraju.

Francisco Javier Juez Gálvez (Madrid, 1962) profesor je na Odsjeku za germanistiku i slavistiku Filološkog fakulteta Komplutskoga sveučilišta u Madridu, gdje je voditelj istraživačke skupine »Ibero-slavenske studije – prevođenje, recepcija, komparatistika«. Na matičnom sveučilištu diplomirao je klasičnu i romansku filologiju, magistrirao političke znanosti i doktorirao iz filologije 1993. s temom iz erdeljske franjevačke latinske osamnaestostoljetne historiografije. Književni je prevoditelj i stalni sudski tumač. Član je uredničkog odbora časopisa u Argentini, Hrvatskoj, Portugalu, Srbiji, Poljskoj, Bugarskoj. Bavi se istraživanjem hispansko-(južno)slavenskih kulturnih odnosa, posebno recepcijom hrvatske književnosti u hispanskom svijetu, od Marulića i hrvatskih latinista do suvremenih autora. Radovi s tog područja sabrani su u knjizi *Od Marula do Marune: hispansko-hrvatske književne veze*, Književni krug Split, 2025. Marulologiji je posvetio više radova, objavljenih u godišnjaku *Colloquia Maruliana* i drugdje. Uredio je tematski marulološki broj časopisa *Studia Croatica* (Buenos Aires, 2002), za koji je dobio nagradu »Davidias« DHK-a 2003. Član je Međunarodnoga koordinacijskoga vijeća Međunarodnoga sveučilišnoga seminara

za balkanske studije i specijalizacije Jugozapadnoga sveučilišta »Neofit Rilski« u Blagoevgradu (Bugarska), Književnoga kruga Split, dopisni član HAZU i član Komisije za stilstiku Međunarodnoga komiteta slavista.

Péter Kasza

Filozofski fakultet Sveučilišta u Segedinu

ISTRAŽIVANJE STOLJETNE MISTERIJE – LEKSIKOLOŠKA RAZMATRANJA O DJELU JURJA SRIJEMCA

Jedna od najupečatljivijih – i u mnogim pogledima neusporedivih – značajki neobičnog historiografskog djela Jurja Srijemca *Epistola de perditione regni Hungarorum*, a ujedno i jedna od njegovih najvećih vrijednosti, jest to što čuva brojne glasine i usmene predaje iz toga razdoblja, od kojih mnoge nisu zabilježene u drugim onodobnim izvorima.

Jedna od najpoznatijih priča koje bilježi Srijemac nudi posve drukčiji prikaz smrti kralja Ludovika II. Prema toj pripovijesti kralj je pobjegao od izgubljene bitke, ali ga je na putu prema Budimu ubio Juraj Zapolja u selu Sečuv (Dunaszekcső). Priča se u djelu pojavljuje dvaput: jednom u glavnom tekstu, a potom – s manjim varijacijama – u kratkom tekstu od nekoliko stranica priloženom na kraju rukopisa, pod naslovom *Epistola flebilis de morte Ludovici*.

Već više od stoljeća znanstvenici raspravljaju treba li se *Epistola flebilis* također smatrati djelom Srijemca ili ju je napisao drugi autor čije je podatke on naknadno uklopio u vlastito djelo. U ovom radu analiziram taj tekst i nastojim ponuditi odgovor na to pitanje uz pomoć novih perspektiva. Pritom se oslanjam na Srijemčev zloglasno loš latinski jezik te pokazujem – u vezi s leksikološkim radom koji priprema moj kolega Zsolt Szebelédi i metodološki povezano s prošlogodišnjom tekstualnom analizom Vlade Rezara – da gramatičke i leksičke anomalije u određenim slučajevima mogu poslužiti kao korisni alati u atribuciji teksta.

Péter Kasza (1974) rođen je u Segedinu u Mađarskoj. Od 1993. do 1999. studirao je povijest i latinski jezik na sveučilištu u rodnom gradu. Po završetku studija četiri godine predavao je u srednjoj školi, a istodobno je sudjelovao u doktorskom programu »Neolatin-ske studije« na Sveučilištu u Segedinu. Doktorirao je s temom *Život i književna djelatnost Stjepana Brodarića* (2008). Od 2016. radi kao docent na Odsjeku za klasičnu filologiju i

novolatinske studije na Sveučilištu u Segedinu, kojemu je pročelnik od 2021. Glavno mu je područje istraživanja humanistička historiografija 16. stoljeća. Godine 2012. objavio je kritičko izdanje Brodarićevih pisama, koja je sabrao, uredio i popratio komentarom. Biografsku monografiju posvećenu Brodarićevoj političkoj i književnoj djelatnosti objavio je 2015. Sada radi na raznim historiografskim projektima: priprema kritičko izdanje djela Jurja Srijemca *De perditione regni Hungarorum* i monografiju posvećenu bečkom dvorskom povjesničaru Wolfgangu Laziusu.

Bratislav Lučin
Split

NOVI MARULIĆEV AUTOGRAF

Listajući u srpnju 2025. rukopisne sveske Nadbiskupskog arhiva u Splitu, naišao sam na dva dosad nezapažena dokumenta: kratak zapis Marulićevom rukom (KAS 129A, dokument br. 18) i nepoznat prijepis *Vita Marci Maruli* Frane Božićevića (KAS 122A, ff. 207r–208v). Ovdje ću se baviti samo Marulićevim autografom; o prijepisu Božićevićeva *Životopisa* kanim pisati drugom prigodom.

Zapis u kojem sam prepoznao Marulićev rukopis nalazi se na prvoj stranici dvolista kojemu su druga i treća stranica prazne, a na četvrtoj je kratka kataloška zabilješka o sadržaju, pisana kasnijom rukom. Već iz naslova *Tractum de Summa angelica sub dictione Confirmatio electorum* §5 jasno je da se radi o prijepisu tuđega teksta. Slijedi 18 rukopisnih redaka za koje je lako utvrditi da su prijepis iz djela *Summa angelica de casibus conscientiae*, kojemu je autor istaknuti talijanski franjevac, moralni teolog i pravnik Angelus de Clavasio (Angelo Carletti, o. 1411–1495). Nije dakle posrijedi autorski tekst, nego prijepis, i to posve kratak, no otkriće je važno već zbog toga što Marulićevih autografa u Hrvatskoj ima vrlo malo; ovaj je k tome jedini koji nije isписan na marginama ili praznim stranicama koje od njegovih knjiga.

Prva je zadaća, dakako, paleografskim metodama dokazati da je uistinu riječ o Marulićevu autografu; zatim ću pokušati odgovoriti na pitanja kada je, zašto i za koga Marulić načinio taj prijepis (*Anđeosku sumu* on je posjedovao u svojoj knjižnici, pa valja pretpostaviti da ispis nije načinio za sebe, nego za nekoga drugog). Na temelju vodenog žiga, a i nekih paleografskih značajki, dokument se može približno datirati u posljednje godine 15. ili prve 16. st. Kada se datacija poveže sa sadržajem teksta (u kojem se objašnjava tko ima pravo potvrditi valjanost izbora

crkvenih dužnosnika) i kad se taj sadržaj uklopi u ono što znamo o događajima u splitskoj Crkvi u spomenutom razdoblju, onda je moguće predložiti barem hipotetske odgovore na druga dva pitanja.

Bratislav Lučin (Split, 1956) diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zadru, magistrirao i doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1986. radio je kao urednik u Književnom krugu Split, od 1995. do 2020. bio je voditelj *Marulianuma*. Suurednik je godišnjaka *Colloquia Maruliana* i glavni urednik edicije *Sabrana djela Marka Marulića*. Među inim je objavio: *Bibliografija Marka Marulića. Prvi dio: tiskana djela (1477–1997)* (priredio s B. Jozićem, 1998); M. Marulić, *Latinski stihovi* (priredio i preveo s D. Novakovićem za ediciju *Sabrana djela Marka Marulića*, 2005); *Iter Marulianum: od Splita do Venecije tragovima Marka Marulića* (Rim, 2008); *Petronius Arbiter. Addenda et Corrigenda*, u *Catalogus Translationum et Commentariorum XI* (Toronto, 2016); četverosveščani izbor iz Marulićeva opusa u nizu *Stoljeća hrvatske književnosti* Matice hrvatske (2018–2024).

Violeta Moretti

Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

FILIPA LAZEJA U OKVIRIMA PJESNIČKE RAZMJENE SA JEAN-JACQUESOM BOISSARDOM

Ovim izlaganjem dodatno se kontekstualizira sačuvana poezija novolatinske pjesnikinje Filipe Lazeje (Pula, 1545/46. – Trst, 1576), autorice koja već za života stječe pridjevak ilirske Sapfo zahvaljujući francuskome humanistu Jean-Jacquesu Boissardu. Predmet istraživanja je Boissardova zbirka *Poemata* (Metz, 1589), koja uz dvije autoričine pjesme čuva i desetak pjesama koje se na nju odnose. Od osobita su interesa pritom Boissardove palinodije upućene Lazeji te pjesničke poslanice Paulu Cortesiju i Laeliju Cleopassu iz Otranta u kojima je spominje. Nova čitanja ovih latinskih stihova nadograđuju spoznaje koje su o Lazejinoj ličnosti i stvaralaštvu objavile istraživačice i istraživači poput – spomenimo barem one iz prve četvrtine ovoga stoljeća – Krešimira Čvrljka, Jane Stevenson, Valnee Delbianco i, recentnije, autorice ovoga izlaganja s Mislavom Benićem. Lazejin neveliki sačuvani opus sagledava se u svjetlu žive isprepletenosti osobnih i literarnih odnosa na koju ukazuju predmetni stihovi. Pritom su Boissardove pjesme ključne za donošenje zaključaka o složenosti i dinamici odnosa između ovo dvoje učenih autora.

Boissardovi stihovi ostavljaju snažan dojam osobitog emocionalnog angažmana prema Lazeji, koja je oslikana i kao cijenjena umjetnica i kao fokus njegove romantične ljubavi, ali i kao sudionica književne razmjene te kao vrsna sugovornica-humanistica u okvirima pjesničkoga dopisivanja. Potonje potvrđuje i njezina sapfička oda Boissardu, koja uz to čuva vjerojatan trag suvremene recepcijske mreže autoričine poezije. Riječ je o spomenu osobe imenom Alardus, odnosno, kako ga osvjedočuje zbirka *Poemata*, Alardus Quintulus Narniensis. Desetak pjesama koje je Boissard uputio tome umbrijskom pjesniku te jedna koju je ovaj naslovio na Boissarda nažalost ne spominju Lazeju. One, međutim, omogućuju izvođenje zaključaka o kriterijima prema kojima je Boissard odlučio uvrstiti poeziju ovo dvoje autora u zbirku. Teme tih pjesama uključuju komentare o pjesništvu, pohvale, zahvale za recenzije, kritiku pojedinih osoba i društvenih praksi, komentar osobnog odnosa i slično, što ih čini tematski podudarnima dijelu pjesama koje je Boissard naslovio na Lazeju. Izlaganje sadržava kratak osvrt na obilježja posvjedočenih formi pjesničke razmjene između Lazeje i Boissarda te rezultate analize jezičnih i diskurzivnih elemenata na kojima se temelje izneseni zaključci.

Violeta Moretti rođena je 1977. godine u Puli. Na Filozofskome fakultetu u Puli Sveučilišta u Rijeci diplomirala je na dvopredmetnome studiju hrvatskoga jezika i književnosti i povijesti 2002. godine, a 2006. u Puli je završila i studij latinskoga jezika i rimske književnosti. Doktorirala je 2014. na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod mentorstvom dr. sc. Gorane Stepanić s temom »Jezik i stil latinskih pjesničkih poslanica Pavla Rittera Vitezovića«. Od 2001. do 2007. godine radila je kao lektorica i redaktorica u pulskoj novinskoj kući Glas Istre, akademske godine 2006/2007. bila je vanjska suradnica, a od 2007. i asistentica na Odsjeku za romansku i klasičnu filologiju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (kasnije Odsjek za klasičnu filologiju, danas Odsjek za jezik, kulturu i medijaciju). Od 2014. bila je na radnome mjestu docentice, a od 2022. na radnome je mjestu izvanredne profesorice. Suautorica je pet znanstvenih monografija i priređivačica jedne knjige prijevoda s latinskoga jezika. Organizirala je dva istraživačka projekta pri Filozofskome fakultetu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te sudjelovala u više aktivnosti popularizacije klasične filologije. Suradivala je na tri projekta Hrvatske zaklade za znanost, pri čemu se njezini znanstveni interesi pretežito vežu uz novolatinske i jezikoslovne teme.

Simonetta Pelusi
Venecija

RECEPCIJA MARKA MARULIĆA U ITALIJI
KROZ DOKUMENTACIJU SVETE KONGREGACIJE
INDEKSA ZABRANJENIH KNJIGA

Započeta u ljeto 1596, premda zapravo pokrenuta tek oko 1600. i dovršena u prvim mjesecima 1603, takozvana »istraga« koju je potaknula Sveta kongregacija Indeksa zabranjenih knjiga imala je za cilj provjeriti prisutnost cenzuriranih djela u crkvenim knjižnicama. Osnovana 1571. po nalogu pape Pija V. i zadužena za nadzor nad cenzurom knjiga, Kongregacija je poticala i podupirala sustavno istraživanje koje je rezultiralo impresivnim korpusom dokumentacije. Taj materijal sastoji se od popisa tiskanih i rukopisnih djela u vlasništvu knjižnica otprilike trideset crkvenih redova i redovničkih zajednica, kao i pojedinačnih redovnika i redovnica, franjevac, svjetovnoga klera i pokornika, raspoređenih diljem Italije.

Iako je dokumentacija nepotpuna – zbog izostanka nekoliko velikih redova i kongregacija, kao i pojedinih samostana, samostanskih zajednica i redovničkih kuća – te podložna neizbježnim ograničenjima, uključujući neujednačenu očuvanost osjetljivih materijala, sačuvani korpus je i dalje opsežan. Sastavljen od približno devet i pol tisuća popisa naslova i danas gotovo u cijelosti transkribiran, on pruža značajne mogućnosti za istraživanje povijesti čitanja i duhovnosti, organizacije obrazovanja unutar redova te intelektualnog i kulturnog života u Italiji na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće

Analiza približno osam tisuća do sada transkribiranih popisa otkriva iznimno veliku prisutnost tiskanih izdanja djela Marka Marulića, kako u zajedničkim knjižnicama tako i u osobnim ili *ad usum* zbirkama. Stotine primjeraka zabilježene su u samostanima i redovničkim kućama, uključujući i pet ženskih samostana, a pojavljuju se u svim redovima koji su sudjelovali u istrazi Kongregacije. Najčešće popisana djela – *De institutione bene vivendi*, daleko najraširenije, zatim *Evangelistarium*, *Quinquaginta parabola*e i *De humilitate et gloria Christi* – potvrđena su kako u izvornim latinskim verzijama, tako i u prijevodima na narodne jezike. Nasuprot tomu, zabilježen je samo jedan primjerak djela *De laudibus Herculis*, i to u izvornom izdanju.

Ovaj pregled fondova talijanskih samostanskih i redovničkih knjižnica, čije je potencijalno značenje već početkom 1990-ih naslutio fra Petar Runje (1938–2014),

potiče na preispitivanje Marulićeve bibliografije te izravno vodi prema proučavanju povijesti njegova izdavačkog uspjeha u 16. stoljeću. Venecija se pritom izdvaja kao glavno središte proizvodnje većine utvrđenih izdanja. Ta su mletačka izdanja nadopunjena primjercima dvaju talijanskih izdanja nastalih u Firenci i Bergamu – tada u sastavu Mletačke Republike – kao i desecima svezaka tiskanih u inozemstvu, u središtima poput Kölna, Solingena, Basela, Pariza i Antwerpena.

Zemljopisna raspodjela Marulićevih inozemnih izdanja, kako se očituje u dokumentaciji Kongregacije, uvelike odražava opći obrazac stranih izdanja prisutnih u istraženim crkvenim knjižnicama. Prevladavaju njemački izdavači, a slijede francuski, švicarski i nizozemski tiskari. U Marulićevu slučaju strani su izdavači imali ključnu ulogu u uključivanju talijanskih crkvenih knjižnica u međunarodnu izdavačku mrežu, nadoknađujući ograničenja lokalnog tržišta obilježenog promjenjivom razinom proizvodnje. Između izvornih izdanja, novih tipografskih inačica – često rekonstrukcija ranijih naklada, dijelom i zbog tiskarskih privilegija na snazi u Serenissimi – i prijevoda na narodne jezike, talijansku je produkciju obilježavalo izmjenjivanje razdoblja aktivnosti i dugotrajnijih zastoja.

Simonetta Pelusi, Venecijanka, bavi se lingvistikom, filologijom, bibliografijom i bibliologijom, s posebnim naglaskom na istočnu Europu, povijest mletačkog tiskarstva za Slavene te kulturne veze između dviju obala Jadrana u doba Serenissime. Predavala je računalnu lingvistiku na Teološkom učilištu Laurentianum u Veneciji te slavensku filologiju i lingvistiku na Sveučilištu u Cassinu. Među njezinim radovima ističu se: *Novum Testamentum Bosniacum Marcianum* (Cod. Or. 227=168) (1991); *Le civiltà del libro e la stampa a Venezia. Testi sacri ebraici, cristiani, islamici dal Quattrocento al Settecento* (ur., 2000); a od bibliološko-bibliografskih radova izdvajaju se: *Dal libro a stampa al manoscritto: I frammenti slavi della Biblioteca Nazionale Marciana di Venezia* (2015); *Един неизвестен фрагмент от »Различніе Потрѣби« на Яков Крайков във венецианската Biblioteca Marciana и някои проблеми около това издание* (2017); *Edizioni in cirillico dei secoli XVI e XVII in Biblioteca Nazionale Marciana* (2018).

Ádám Petrovity
Segedin

UT PER LITTERAS LOQUITUR – HUMANISTIČKI PORTRET TRANKVILA ANDREISA U NÁDASDYJEVOJ KORESPONDENCIJI

U okviru svojega trenutačnog istraživanja bavim se pismima Trankvila Andreisa sačuvanima u ostavštini Tome Nádasdyja, mađarskog plemića i hrvatskog bana iz 16. stoljeća, koja predstavljaju važne, dosad tek djelomično istražene dokumente mađarsko-hrvatske humanističke mreže toga doba. Posebnost zbirke Nádasdy sastoji se u tome što su sačuvana isključivo pristigla pisma, pa korespondencija nije dostupna u obliku cjelovitih dijaloga, nego kao fragmentirane komunikacijske cjeline. Unatoč tomu, pisma Trankvila Andreisa vrlo su vrijedan povijesni i filološki izvor jer iz njih možemo pouzdano rekonstruirati autorovu samoreprezentaciju, patronske strategije te političko i humanističko samorazumijevanje. U zbirci se nalaze ukupno 34 rukopisna pisma Trankvila Andreisa, koja zajedno čine oko 50 folija građe. Dio pisama – ukupno dvadeset – ranije je transkribirao Neven Jovanović, a ti su prijepisi objavljeni na platformi *Croatiae Auctores Latini* (CroALa), no cjelokupan korpus do danas nije sustavno obrađen. Osim toga, pisma je u svojoj biografskoj studiji o životnom i diplomatskom putu Trankvila Andreisa koristio i Gábor Barta, no ponajprije kao izvor za rekonstrukciju životopisa, bez sustavne filološke i interpretativne analize samih tekstova. Cilj ovoga istraživanja jest cjelovita transkripcija korespondencije iz rukopisa, njezino opremanje filološkim i povijesnim bilješkama te kritička interpretacija tekstova. U sklopu istraživanja poseban se naglasak stavlja i na sadržajnu analizu pisama, s osobitim obzirom na tematske i retoričke značajke koje su se već pokazale ključnima u Andreisovoj ranijoj korespondenciji, osobito u pismima upućenima Antunu Vrančiću. U izlaganju ću najprije predstaviti strukturu i vremenski raspored korespondencije iz Nádasdyjeve zbirke, kao i raspodjelu pisama prema adresatima. Posebnu pozornost posvetit ću tematskoj raznolikosti korpusa te izdvojiti nekoliko reprezentativnih primjera, među kojima se ističe i intertekstualna veza s Oratiom iz 1541. godine.

Petrovity Ádám (2002) rođen je u Subotici, Srbija. Završio je maturu u hrvatsko-mađarskoj dvojezičnoj katoličkoj gimnaziji. Sveučilišni studij započeo je 2021. godine u Segedinu na studiju klasične filologije. Trenutno je student diplomskog studija neolatin-skog usmjerenja. Tripud je osvojio stipendiju Nacionalnog programa izvrsnosti za svoja

istraživanja o Trankvilu Andreisu. Trenutno radi na transkripciji i anotaciji korespondencije između Trankvila Andreisa i Antuna Vrančića.

Zsolt Szebelédi
Nacionalna knjižnica Széchényi, Budimpešta

SRIJEMČEV LEKSIČKI SVIJET: PREMA GLOSARU RANONOVOVJEKOVNIH LATINSKIH POJMOVA

Kapelan Juraj Srijemac (oko 1490–?) istaknuta je figura mađarske ranonovovjekovne latinske književnosti. Njegovi memoari, napisani između 1545. i 1547, znatno se razlikuju od suvremenih povijesnih djela kako po sadržaju tako i po jeziku. U okviru znanstvenoistraživačkog projekta planiramo objaviti novo kritičko izdanje teksta, mađarski prijevod te Srijemčev glosar koji je od osobite važnosti za međunarodna istraživanja ranonovovjekovnog latiniteta jer autor ne pokazuje samo idiosinkratičnu leksičku uporabu nego se služi i nizom vrlo neobičnih riječi.

Srijemčev jezični registar nalazi se potpuno izvan okvira kasnosrednjovjekovnog kancelarijskog jezika i humanističkog latiniteta šesnaestog stoljeća. To je vidljivo, među ostalim, u njegovim izrazima s jedinstvenim značenjima te u latinskim riječima koje tvori na temelju govornog vernakulara. Zajedno, ta obilježja predstavljaju slabije istraženu i slabije dokumentiranu varijantu ranonovovjekovnog latiniteta 16. stoljeća, koja sama po sebi zaslužuje sustavno prikupljanje i analizu. U svom izlaganju ukratko ću predstaviti urednička načela planiranog glosara, kao i strukturu pojedinačnih natuknica te glosara u cjelini.

Zsolt Szebelédi studirao je povijest (2008) i latinski (2009) na Katoličkom sveučilištu Pázmány Péter u Budimpešti, a posljediplomski studij završio je na Doktorskoj školi za lingvistiku istoga sveučilišta. Godine 2017. obranio je disertaciju pod naslovom *Jezična analiza Epistola Jurja Srijemca*. U razdoblju od 2008. do 2016. sudjelovao je u izradi natuknica za *Rječnik srednjovjekovnog latiniteta u Mađarskoj* kao član istraživačke skupine za antičke studije. Od 2016. zaposlen je u Nacionalnoj knjižnici Széchényi na Odjelu za stare tiskane knjige. Njegovi istraživački interesi obuhvaćaju srednjovjekovnu i novolatinsku filologiju, historiografiju 16. stoljeća te filigranologiju. Posjeduje iskustvo u tekstualnoj i jezičnoj analizi latinskih rukopisa, kao i u leksikografskom radu. Većina njegovih publikacija usmjerena je na navedena područja te uključuje i prijevode.

Alen Albin Širca
Filozofski fakultet Sveučilišta u Ljubljani

MARULIĆEVA SUZANA U EUROPSKOM RENESANSNOM KONTEKSTU

Napisana najvjerojatnije početkom 16. stoljeća, *Suzana* Marka Marulića predstavlja jedno od najranijih književnih oblikovanja biblijskog lika Suzane u europskoj književnosti. U književnoj kulturi ranoga novovjekovlja Suzana se pojavljuje kao jedna od najznačajnijih biblijskih ženskih figura, posebice kad je riječ o literarnoj recepciji, po važnosti odmah iza Djevice Marije, Marije Magdalene i možda Estere. Pritom valja istaknuti da je Suzana u ranome novom vijeku najčešće bila prikazivana u dramskome žanru, osobito u biblijskim dramama i moralitetima, kakve nalazimo kod francuskog dramatičara Antoinea de Montchrestiena (oko 1575–1621), a ponajviše kod njemačkih renesansnih dramatičara Hansa Sachs (1494–1576), Paula Rebhuna (1505–1564) i Sixtusa Bircka (1501–1554). Moje izlaganje smješta Marulićevu *Suzanu* u taj širi kontekst književnosti europske renesanse, s naglaskom na religioznu literaturu posvećenu biblijskim ženskim junakinjama koju je lansirao talijanski *Quattrocento*. Polazeći od klasičnog komparativističkog pristupa utemeljenog na pomnom čitanju, analiza uspoređuje *Suzanu* sa *Zuzannom*, pjesničkom obradom iste biblijske pripovijesti poljskog renesansnog autora Jana Kochanowskog (1530–1584). S obzirom na prevladavajuću zastupljenost dramskih prikaza Suzane u ranonovovjekovnoj Europi, djelo Jana Kochanowskog pokazuje se osobito relevantnim za usporedbu, jer pripada istome žanru – religioznoj biblijskoj poemi – što omogućuje precizniju analizu pjesničkih strategija, narativne strukture i teoloških naglasaka. Kroz ovu usporedbu izlaganje iznova vrednuje Marulićevo književno postignuće i njegovo mjesto unutar europske renesansne književne tradicije.

Alen Albin Širca (Ljubljana, 1981) docent je na Odsjeku za komparativnu književnost i teoriju književnosti Filozofskog fakulteta u Ljubljani. Njegovo uže područje istraživanja obuhvaća književnost i religiju; osobito se bavi filozofsko-teološkom i književnopovijesnom problematikom kršćanske mistike, o čemu je objavio dvije znanstvene monografije: *Teopoetika: studije o kršćanskom mističnom pjesništvu* (2007) i *Bezdan val: geneza mističnog pjesništva na Zapadu* (2013). U novije vrijeme bavi se i starijom hrvatskom književnošću, ponajprije religijskim aspektima starije dalmatinsko-dubrovačke književnosti (posljednji rad na tu temu, »Literarna zgodovina Matije Murka i dalmatinsko-dubrovačka književnost«,

objavljen je 2025. godine u časopisu *Primerjalna književnost*). Uz znanstveni rad priredio je i nekoliko komentiranih prijevoda djela starije književnosti na slovenski jezik (primjerice: Hildegarda iz Bingena, *Simfonija*, 2024; Majstor Eckhart, *Gorušičino zrno*, 2022; Jacopone da Todi, *Bezmerje: izabrane laude*, 2018). Od 2018. do 2022. godine bio je predsjednik Slovenskog društva za komparativnu književnost. Također je član uredničkog odbora časopisa *Primerjalna književnost* i glavni urednik naklade KUD Logos.

Borna Treska
Institut za filozofiju

LI DISCORSI DELLA IMMORTALITÀ E FELICITÀ HUMANA
NIKOLE VITOVA GUČETIĆA

Izlaganje se temelji na radu na pripremi prvog kritičkog izdanja dviju filozofskih rasprava dubrovačkoga filozofa Nikole Vitova Gučetića, sačuvanih u rukopisu Ms. 834 (Biblioteca Oliveriana, Pesaro, Italija) pod naslovom *Li discorsi della immortalità e felicità humana*. Riječ je o djelu koje, kao i neka druga Dubrovčaninova djela, nije nikada tiskano, a fokus izlaganja bit će podijeljen na analizu njegovih sadržajnih i književnih značajki te na prikaz filoloških izazova s kojima se priređivač susreće u procesu uspostave kritičkoga teksta.

U prvom dijelu razmotrit će se sadržaj te književno-filozofski karakter djela o kojemu se, iako je poznato, u znanstvenoj zajednici relativno malo raspravljalo. S jedne strane, pozornost će se posvetiti topičkom situiranju rasprava u arkadijski ambijent, čime Gučetić stvara specifičan prostor namijenjen filozofskoj dokolini, a s druge će se analizirati zanimljiv narativni postupak u raspravi o ljudskoj sreći, koja se odvija dok autor proživljava viziju u svojevrstnoj ekstazi, kao i drugi stilski elementi naglašenog književnog karaktera koji se isprepleću s filozofskom argumentacijom u užem smislu.

Drugi dio izlaganja bit će posvećen filološkoj problematici. Polazeći od rada Gorane Stepanić o rukama u Gučetićevim rukopisima, analizirat će se odnos profesionalnog pisara (ruka D) i autora (ruka A) na primjerima koji pokazuju da su se i prepisivanje i ispravljanje ovoga rukopisa odvijali užurbano. U tom kontekstu promotrit će se specifični tekstološki problemi koji se javljaju pri uspostavi teksta, a koje zbog prirode rukopisa, konteksta njegova nastanka i autorskih previda nije uvijek moguće nedvojbeno razriješiti. Ti uvidi pomažu da se bolje osvijetli kontekst nastanka rukopisa u posljednjoj fazi autorova života, razdoblju u kojemu je

brojna rukopisna djela u žurbi upućivao na urbinski dvor obitelji Della Rovere. Propitao će se i činjenica da je djelo posvećeno vojvotkinji Liviji della Rovere, a ne vojvodi Francescu Mariji II. kao u slučaju drugih poslanih rukopisa, te pokušati razjasniti je li razlog tome tek manja dotjeranost ovoga rukopisa u odnosu na ostale ili pak sam njegov sadržaj ima specifične veze s adresatkinjom i/ili određenom prigodom. Koji god motiv stajao u pozadini takve odluke, usmjeravanjem svojih rukopisa prema Urbinu Gučetić je ispravno i dalekovidno procijenio da će okrilje znamenite dvorske knjižnice biti najbolji jamac njihove trajne pohrane i opstanka.

Borna Treska je u rujnu 2025. godine završio doktorski studij Talijanistike i moderne filologije u Scuola Normale Superiore (Pisa, Italija) obranivši disertaciju *Poesia croata cinquecentesca in lingua italiana: reti culturali tra l'Adriatico orientale e l'Italia*. Od veljače 2026. zaposlen je kao viši asistent na Institutu za filozofiju u Zagrebu, gdje u sklopu projekta HRZZ-a *Metafizičke teme u hrvatskih renesansnih aristotelovaca* (IP-2025-02-1552, voditelj dr. sc. Pavel Gregorić) izrađuje kritičko izdanje talijanskih *Rasprava o besmrtnosti i ljudskoj sreći* Nikole Vitova Gučetića. U jesen 2023. godine bio je stipendist Fondation Barbier-Mueller pour l'étude de la poésie italienne (Ženeva, Švicarska), a ljetni semestar ak. god. 2023/2024. proveo je kao Exchange Scholar na Department of Italian Studies, Yale University (New Haven, SAD). Od listopada 2025. godine član je projekta *L'Europe pétrarquiste. Essai de géographie littéraire (XV-XVIIe siècle)* (voditeljica dr. sc. Veronique Ferrer, Université Paris Nanterre, Francuska). Dobitnik je i istraživačke potpore Paul Oskar Kristeller Fellowship za 2026. godinu koju dodjeljuje Renaissance Society of America. U domaćim i inozemnim publikacijama objavio je nekoliko znanstvenih radova o hrvatskoj renesansnoj književnosti. Glavna su područja njegova znanstvenog interesa hrvatska i talijanska renesansna književnost, osobito hrvatske pjesničke zbirke 16. stoljeća na talijanskom jeziku, književna interakcija između dviju obala Jadrana te odnos hrvatskih knjiga i mletačkog tiska.

MARULE NAŠ ČESTITI
ZBORNİK STIHOVA U SLAVU MARKA MARULIĆA (1450–1524):
O PETSTOTOJ OBLJETNICI SMRTI

Priredio Mladen Vuković

Društvo hrvatskih književnika, Ogranak Split – Ogranak Matice hrvatske
u Splitu, Split, 2025.

Zbornik pjesama *Marule naš čestiti*, koji je priredio Mladen Vuković u povodu Godine Marka Marulića 2024, proglašene u prigodi 500. obljetnice smrti Marka Marulića (1450–1524), na 346 stranica, objavili su splitski ogranci Društva hrvatskih književnika i Matice hrvatske, uz potporu Grada Splita.

U zbornik je uvršteno 268 pjesama iz pera 171 autora pisanih na hrvatskom književnom standardu, čakavici i kajkavici, a petnaestak pjesama i epigrama s izvornog latinskog prevedeno je na književni standard. Marulu posvećeni stihovi su u klasičnom ili slobodnom stihu, sonetnom vijencu i akrostisima, haikuima; različitih su književnih dosega, od prigodnica u kojima se slute mirisi pijeteta i patetike, preko zbiljskih posveta nadahnutih biranim poetizmima, do na koncu poneke parodije i šaljivog epigrama. Neki autori ga spominju u više pjesama, Jakša Fiamengo u jedanaest, Ivan Puljić u sonetnom vijencu, a više njih je variralo slavni Tinov »Oproštaj« inspiriran našim vrlim začinjavcem. Dvadeset i dva su prvotiska u ovoj jedinstvenoj zbirci koja je popraćena novonastalim slikama, muralima, kazališnim zastorima i euro kovanicom u čast Marulićevih jubileja.

Blagosloviti
od gneie dili-
sce:

Dočla opet voľdu ſſi vſi ſdruzbom ſudom.
 Moľte ſterom moľbom za nas otea boga
 Sumiglenom poľoma ſſebnſcenia mnoga.
 Poi i bog ſla toga po te oľſlobodi.
 Jur pucha onoga: Oľla tacho di.
 ſbogom poi i hodi i chuda godir gres
 Uazdite pobodi vazdi ſlauom vres.
 ſpi nere vñres on cin da diľa cho
 Godir ſuoit napres glas duignut viľocho
 ſproſtari ſcirocho po ſſitu bude žnan.
 Gonoriſ to tocho ſpopout poľde van
 Miľlechi dubocho oľſtaſu gnu na ſtan.

¶ Libro cetuario.

Boľitna Judi-
tina:

Chi onakbini-
keľbaduchi Ja-
cob ſinarodom

O Aľ oľaſcadſci Judit u chomori
 Suoi oľ tad poľcadſci ouize ruče gozi
 Ter tacho gonori lugom potruſiulci
 ſſu glau od žgozi chip vrichiom odiulci.
 Boze chi ſuoetulci ſſacha obladas ſſim
 ſſſe nare diulci zachoni dai tuom.
 Dali oćem moľm mećebim oduratiſce
 Rugo ſilu onim ebiliu diuſce.
 Ebi on aſchbiſce ſeſtru gñibu žloib
 Ti ſebe tyidiſce zen i bchieri ſuoib
 Ad ſeberaſtoib blago raſdigneo

Petnaesta kroatistička tekstološka radionica
MOLITVA SUPROTIVA TURKOM I ČETVRTO PJEVANJE *JUDITE*

Voditeljice:

Ružica Pšihistal (Osijek)

Sanja Vulić (Zagreb)

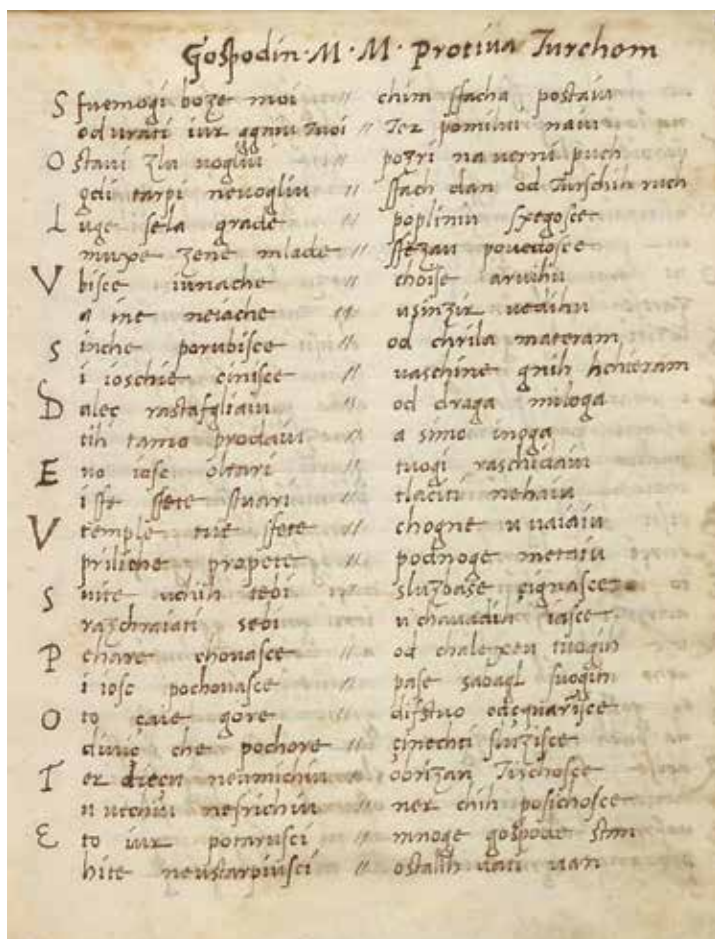
Sudjeluju studenti iz Osijeka, Splita, Zadra i Zagreba

Molitva suprotiva Turkom, poznata prema dvama rukopisnim izvorima (Lucićev *Vartal* i Zbornik NSK R 6634), ubraja se u tekstove Marulićeva neprijepornoga autorstva i obično se smješta u razdoblje između Krbavske bitke (1493) i završetka rukopisa *Judite* (1501). Oba su djela nastala u kontekstu egzistencijalne ugroze od osmanskih osvajanja i ispjavana su dvostruko rimovanim dvanaestercima, premda je u *Molitvi* provedena jednostavnija shema bez dijagonalne rime. Juditina molitva na početku četvrtoga pjevanja (IV, 5–72) sadržajno i govornim modusom (izravnim govorom) slijedi biblijski tekst (Vg 9, 1–19), ali je oblikovana izrazito ekspresivno i unosi obrat u ratni zaplet – iz stanja očaja i spremnosti na predaju pred nadmoćnim neprijateljem dolazi do homogenizacije zajednice i čvrstog pouzdanja u Božju pomoć.

U književnoj radionici analizirat će se Marulićeva artistska preoblika binarne kompozicijske razine biblijskoga teksta, stupanj motivskih podudarnosti između Juditine molitve u Marulićevu epu i biblijske Knjige o Juditi te njihov suodnos prema *Molitvi suprotiva Turkom*. Promotrit će se također motivske i žanrovske paralele između otvoreno protuturske *Molitve* i još jedne važne molitve u *Juditi* (II, 142–192).

U jezikoslovnoj radionici analizirat će se jezične podudarnosti između *Molitve suprotiva Turkom* i prvoga dijela četvrtoga pjevanja *Judite*, ne samo u izboru leksika i gramatičkih oblika nego i na razini čitavih sintagmi. Marulićev jezik nedvojen je dokaz razvijenosti hrvatskoga književnog jezika na razmeđu 15. i 16. stoljeća. U tom će se kontekstu ponovo uspoređivati jezik za ovogodišnju radionicu izabranih tekstova s jezikom drugih hrvatskih autora toga doba i kasnijega 16. stoljeća, kao i s jezikom danas živih hrvatskih mjesnih govora, osobito čakavskih, koji u mnogočemu čuvaju hrvatsku jezičnu starinu. Kao i prijašnjih godina, čitanje s razumijevanjem uključivat će analizu na svim jezičnim razinama, ali će se ovaj put osobita pozornost posvetiti morfološkim zanimljivostima. Kad je riječ o leksičkim rješenjima, u središtu će razmatranja biti stare hrvatske riječi koje su sastavni dio Marulićeva jezika, a u današnjem standardnom hrvatskom

jeziku više se ne rabe te su zamijenjene usvojenicama i posuđenicama iz drugih jezika. Rubno će biti riječi i o pojedinim Marulićevim slovopisnim rješenjima.

Početak *Molitve suprotiva Turkom* Marka Marulića, rukopis R 6634 (Zbornik pjesama Marka Marulića i drugih tekstova), NSK Zagreb

Sedamnaesta latinistička tekstološka radionica
ZANAT EPIGRAFIČARA. SPAŠAVANJE KAMENA OD ZUBA VREMENA

Voditelj: Šime Demo
Sudjeluju studenti iz Zadra i Zagreba

Na ovogodišnjoj ćemo se latinističkoj tekstološkoj radionici pozabaviti pitanjem: Kako osigurati da se poruke posredovane kamenim natpisima očuvaju za buduće generacije čak i ako se izvorni artefakt izgubi ili uništi? Najočitiji način, izravna reprodukcija (npr. fotografiranjem ili 3D modeliranjem), neće uvijek biti dostatan, bilo zbog nepraktičnosti bilo zbog nepotpunosti. Potrebno je sam tekst iznijeti s natpisa u formu koja će biti jasna i prikladna za daljnu prezentaciju, obradu i istraživanje. Moderni epigrafičar-tekstolog pritom je nužno upućen na digitalne alate.

Služeći se korpusom ranonovovjekovnih kamenih latinskih natpisa iz Istre kao građom, okušat ćemo se u temeljnim epigrafičarskim poslovima: popunjavanju natpisne baze podataka, opisu vanjskih i unutrašnjih značajki natpisa, transkribiranju natpisa prema pravilima struke i njihovu prevođenju, izradi kritičkog aparata (za prethodno izdane i neizdane natpise) te sastavljanju epigrafičkoga komentara.

Natpis u Svetištu Gospe od Milosti u Šijani kraj Pule

COLLOQVIA MARVLIANA XXXV
(Književni krug Split – *Marulianum*, 2026)

IZ SADRŽAJA
FROM THE CONTENTS

Jeroen De Keyser: Marko Marulić's Davidias and its Antecedents
Davidijada Marka Marulića i njezini prethodnici

Saša Potočnjak: »Grešna ruka« rapskoga primicerija Mateja Picića
»The Sinful Hand« of Rab Primicery Matej Picić

Leon Cvitić: Novootkriveni rukopisi Feliksa Petančića
Newly Discovered Manuscripts of Feliks Petančić

Péter Kasza: At the Crossroads of Two Courts: Antun Vrančić and His
Fragment on the Events of 1551
*Na raskršću dvorova: Antun Vrančić i njegov ulomak o zbivanjima
1551.*

Vladimir Rezar: Antun Vrančić i njegov liječnik Gabriel Leporinus Pha-
rensis
Antun Vrančić and His Medic Gabriel Leporinus Pharensis

Leon Cvitić i Tamara Tvrtković: Prilog versifikaciji hrvatskih latinista:
zbirka latinskih pjesama Frana Gundulića
*A Contribution to Verse Repertoire of Croatian Latin Writers: the Latin
Poetry Collection by Frano Gundulić*

Petr Stehlík: Cretan and Dubrovnik-Dalmatian Renaissance Literature:
Towards a Comparative Approach to the Centers of Literary Renais-
sance in the Eastern Mediterranean

Kretska i dubrovačka renesansna književnost: prema komparativnom pristupu središtima književne renesanse na istočnom Sredozemlju

K r o n i k a

Nagrade Dana hrvatske knjige 2025.

 Obrazloženje nagrade *Judita*

 Obrazloženje nagrade *Davidias*

 Obrazloženje nagrade *Slavić*

B i b l i o g r a f i j e

Luka Marković: Bibliografija Marka Marulića 2025.

Referiranost

Upute suradnicima

Instructions for Contributors

NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Pravilnik

Nagrade Dana hrvatske knjige dodjeljuje Društvo hrvatskih književnika – pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

Tri su nagrade: »Judita«, »Davidias«, »Slavić«.

Nagrade su godišnje.

Nagrade se dodjeljuju u Splitu, u sklopu znanstvenoga, književnog i nakladničkog programa Marulićevih dana, a u povodu Dana hrvatske knjige (22. travnja).

»Judita« – Nagrada Dana hrvatske knjige za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini, posebno o humanističko-renesansnoj.

»Davidias« – Nagrada Dana hrvatske knjige za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike ili za najbolju knjigu, odnosno studiju inozemnog kroatista o hrvatskoj književnoj baštini.

»Slavić« – Nagrada Dana hrvatske knjige za najbolji autorski knjigom objavljeni prvijenac.

Sva djela (prvotisak) koja se predlažu za nagrade moraju biti objavljena od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine.

Nagrade se sastoje od povelja i od novčanog iznosa, koji u 2024. za »Juditu« i »Davidias« iznosi po 800, a za »Slavića« 400 eura.

Nagrade uručuje predsjednik Društva hrvatskih književnika.

Odluku o nagrađenim djelima, odnosno o autorima nagrađenih djela donosi Povjerenstvo Nagrada Dana hrvatske knjige.

Upravni odbor Društva hrvatskih književnika imenuje Povjerenstvo od 3 člana na rok od godinu dana.

Povjerenstvo je u radu i odlučivanju samostalno.

Povjerenstvo bira predsjednika, koji organizira i vodi rad Povjerenstva te po potrebi o radu Povjerenstva izvješćuje Upravni odbor Društva hrvatskih književnika.

Ako je djelo člana Povjerenstva među prijedlozima za nagradu, onda taj član ne sudjeluje u radu Povjerenstva prilikom glasovanja.

O svakoj nagradi odluka se donosi većinom glasova.

Kad je nagrađenik strani državljanin, o dodijeljenoj nagradi treba ga izvijestiti najmanje trideset dana prije same dodjele.

Povjerenstvo odlučuje i o autorima obrazloženja o nagradama.

Novčani iznos nagrada osigurava Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, a sve ostale troškove (rad Povjerenstva, izradbu povelja, organizaciju dodjele nagrada i honorar autorima obrazloženja) snosi Društvo hrvatskih književnika.

Povjerenstvo Nagrada Dana hrvatske knjige za naslove objavljene u 2025:
Cvijeta Pavlović, Dubravka Brezak Stamać i Lucija Ljubić

NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Do sada nagrađeni:

1997.

- Judita* — Pavao Pavličić: *Studije o Osmanu*, ZAZNOK, Zagreb, 1996.
Davidias — István Lőkös: *A horvát irodalom története*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.
Slavić — Maro Pitarević: *Harlekin*, Ceres, Zagreb, 1996.

1998.

- Judita* — Branimir Glavičić: *Marulićev latinski rječnik*, Književni krug Split, 1997.
Davidias — Ján Jankovič: *Chorvátska literatúra v slovenskej kultúre I*, Ústav svetovej literatúry SAV, Bratislava, 1997.
Slavić — Romeo Mihaljević: *Anđeoska konverzacija*, Mozaik knjiga, Zagreb, 1997.

1999.

- Judita* — Radoslav Katičić: *Litterarum studia*, Matica hrvatska, Zagreb, 1998.
Davidias — Joanna Rapacka: *Zaljubljeni u vilu*, Književni krug Split, 1998.
Slavić — Ana Brnardić: *Pisaljka nekog mudraca*, SKUD »Ivan Goran Kovačić«, Zagreb, 1998.

2000.

- Judita* — Mirko Tomasović: *Marko Marulić Marul*, Erasmus naklada, Zagreb / Književni krug Split – *Marulianum*, Split / Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 1999.

Davidias — Fedora Ferluga Petronio: *Grčko-latinski izvori u Junija Palmotića*, Hrvatsko filološko društvo, Rijeka, 1999.

Slavić — Dražen Stojić: *Zabranjeno područje*, Svjetla grada, Osijek, 1999.

2001.

Judita — Šime Jurić: *Iz muzeja hrvatske knjige*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.

Davidias — Krystyna Pieniążek: *Pjesničko stvaralaštvo Antuna Branka Šimića* (prevela Jadranka Nemeth Jajić), Matica hrvatska, Zagreb, 2000.

Slavić — Igor Štiks: *Dvorac u Romagni*, Durieux, Zagreb, 2000.

2002.

Judita — Milan Moguš: *Rječnik Marulićeve Judite*, Institut za jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2001.

Davidias — Luciana Borsetto: Marko Marulić: *Giuditta*, a cura di Luciana Borsetto. Testo croato a fronte, Hefti, Milano, 2001.

Slavić — Gordan Nuhanović: *Liga za opstanak*, Pop & Pop, Zagreb, 2001.

2003.

Judita — Nikola Batušić: *Starija kajkavska drama*, Disput, Zagreb, 2002.

Davidias — Francisco Javier Juez Gálvez: za monografsko izdanje časopisa *Studia Croatica*, Buenos Aires, 145/2002.

Slavić — Franc Rotter: *Croatia liberata*, Hrvatsko štamparsko društvo, Gradišće, 2002.

2004.

Judita — Dunja Fališevac: *Kaliopin vrt II; studije o poetičkim i ideološkim aspektima hrvatske epike*, Književni krug Split, 2003.

Davidias — Vanda Mikšić: *Points d'exclamation*, Caractères, Pariz, 2003.

Slavić — Slađana Bukovac: *Putnici* (roman), Meandar, Zagreb, 2003.

2005.

- Judita* — Mirko Tomasović: *Vila Lovorka*, Književni krug Split, 2004.
Davidias — Silvio Ferrari: *L'«elegia veneziana» di Kranjčević, Il crollo del Campanile, 1902*, Edizioni San Marco dei Giustiniani, Genova, 2004.
Slavić — Suzana Abspoel Đodo: *Snajperist*, Meandar, Zagreb, 2004.

2006.

- Judita* — Nikica Kolumbić: *Poticaji i nadahnuća*, Dom i svijet, Zagreb, 2005.
Davidias — Ruggero Cattaneo, za talijanski prijevod i izdanje djela Dubravko Jelčić: *Storia della letteratura croata*, Guépard Noir Edizioni, Milano, 2005.
Slavić — Svjetlan Lacko Vidulić: *Muke Mikuline*, AGM, Zagreb, 2005.

2007.

- Judita* — Ivan J. Bošković: *ORJUNA – ideologija i književnost*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2006.
Davidias — Ljiljana Avirović: *La traduzione della Divina Commedia in croato (La divina traduzione; tradurre in croato dall'italiano*, Hefti, Milano, 2006)
Slavić — Yves-Alexandre Tripković: *Hermesov poučak*, Zigo, Rijeka, 2006.

2008.

- Judita* — Milovan Tatarin: *Ljubavi nebeske, ljubavi zemaljske; prilozi hrvatskoj nabožnoj književnosti 18. stoljeća*, Disput, Zagreb, 2007.
Davidias — István Lőkös: *Marko Marulić: Zsuzsánna; Jeruzsálem városának panasza; Imádság a török ellen, fordította Lőkös István. – Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2007 (M. Marulić, Suzana, Tužen'je grada Hjeropolima, Molitva suprotiva Turkom. Na mađarski preveo István Lőkös)*
Slavić — Nada Gašić: *Mirna ulica, drvored*, Algoritam, Zagreb, 2007.

2009.

- Judita* — Radoslav Katičić: *Božanski boj: Tragovima svetih pjesama naše pretkršćanske starine*, Ibis grafika, Katedra Čakavskog sabora Općine Mošćenička Draga, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb – Mošćenička Draga, 2008.
- Davidias* — Matica makedonska, za objavljivanje knjige prijevoda na makedonski jezik Marin Držić: *Komedii i pastorali*, Skopje, 2008.
- Slavić* — Hrvoje Tutek: *Cirkular*, Naklada Aora, Zagreb, 2008.

2010.

- Judita* — Leo Rafolt: *Drugo lice drugosti: književnoantropološke studije*, Disput, Zagreb, 2009.
- Davidias* — Rosanna Morabito i Suzana Glavaš: *Marino Darsa Raguseo: L'avaro*, Argo, Lecce, 2009.
- Slavić* — Stjepo Martinović: *Oči svete Lucije*, V.B.Z., Zagreb, 2009.

2011.

- Judita* — Amir Kapetanović, Dragica Malić i Kristina Štrkalj Despot: *Hrvatsko srednjovjekovno pjesništvo: pjesme, plačevi i prikazanja na starohrvatskom jeziku*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2010.
- Davidias* — István Lőkös: *Pristupi Gjalskom*, Matica hrvatska, Zagreb, 2010.
- Slavić* — Tanja Mravak: *Moramo razgovarati*, Algoritam, Zagreb, 2010.

2012.

- Judita* — Stipe Botica: *Biblija i hrvatska tradicijska kultura*, Školska knjiga, Zagreb, 2011.
- Davidias* — Vladimir Bubrin i Vinko Grubišić: »Croatian Renaissance Poetry« i »Croatian Renaissance Plays«, *Journal of Croatian Studies*, XLV-XLVI (2004–2005) i XLVII (2006), *Annual Review of the Croatian Academy of America, Inc.*, New York, 2011.
- Slavić* — Ankica Tomić: *Naročito ljeti*, V.B.Z., Zagreb, 2011.

2013.

- Judita* — Josip Lisac: *Dvije strane medalje (dijalektološki i jezičnopovijesni spisi o hrvatskom jeziku)*, Književni krug Split, 2012.
- Davidias* — (nagrada nije dodijeljena)
- Slavić* — Tamara Bakran: *Mjesečevo cvijeće*, Meandarmedia & Društvo prijatelja knjige »Milivoj Cvetnić«, Zagreb – Hrvatska Kostajnica, 2012.

2014.

- Judita* — Stipe Botica: *Povijest hrvatske usmene književnosti*, Školska knjiga, Zagreb, 2013.
- Davidias* — Franz Posset: *Marcus Marulus and the Biblia Latina of 1489*, Böhlau Verlag, Köln – Weimar – Wien, 2013.
- Slavić* — Karmela Špoljarić: *Nije ovo Twin Peaks*, AGM, Zagreb, 2013.

2015.

- Judita* — Marijana Tomić: *Hrvatskoglagoljski brevijari na razmeđu rukopisne i tiskane tradicije*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2014.
- Davidias* — Jugoslav Gospodnetić: *Antun Gustav Matoš: La rose mystérieuse – Tajanstvena ruža*, Dominis publishing, Ottawa, Canada, 2014.
- Slavić* — Goran Gatalica: *Krucijalni test*, Matica hrvatska, Daruvar, 2014.

2016.

- Judita* — Darko Novaković: *U krilu vile Latinke. Rasprave o hrvatskom humanizmu*, Ex libris, Zagreb, 2015.
- Davidias* — Renate Lachmann: *Od ljubavi do nostalgije. Ogledi o hrvatskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 2015.
- Slavić* — Tanja Belobrajdić: *Crni kaput*, Gradska knjižnica Vukovar, Vukovar, 2015.

2017.

- Judita* — Irena Bratičević: *Via virtutis / Put vrline. Epigramatski opus Rajmunda Kunića (Sv. 2)*, Ex libris, Zagreb, 2016.
- Davidias* — Boris Perić: *Miroslav Krleža: Die Balladen des Petrica Kerempuh*, Bibliothek der Zeitschrift Most / The Bridge, DHK, Zagreb, 2016.
- Slavić* — Kristina Gavran: *Kiša u Indiji, ljeto u Berlinu*, Disput, Zagreb, 2016.

2018.

- Judita* — Drago Šimundža: *Marko Marulić pjesnik i didaktičar*, Književni krug Split, 2017.
- Davidias* — (nagrada nije dodijeljena)
- Slavić* — Luka Vukušić: *Vatra u snijegu*, Ex libris, Zagreb, 2017.

2019.

- Judita* — Josip Bratulić: *Svetost i čovječnost*, Književni krug Split, 2018.
- Davidias* — Boris Perić: *Panorama der zeitgenössischen kroatischen Lyrik, Most /The Bridge / Die Brücke 1-2/2018*, DHK, Zagreb, 2018.
- Slavić* — Monika Herceg: *Početne koordinate*, SKUD »Ivan Goran Kovačić«, Zagreb, 2018.

2020.

- Judita* — Marko Samardžija: *Hrvatska leksikografija: Od početaka do kraja XX. stoljeća*, Matica hrvatska, Zagreb, 2019.
- Davidias* — Leszek Małczak: *Od ideološkoga do subverzivnoga prijevoda: Hrvatsko-poljske kulturne veze od 1944. do 1989*, Alfa, Zagreb, 2019.
- Slavić* — Luiza Bouharaoua: *Jesmo li to bili mi*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2019.

2021.

- Judita* — Luko Paljetak, *Književni pretinci*, Matica hrvatska, Zagreb, 2020.
- Davidias* — Maciej Czerwiński, *Čvorovi prijepora. Jezici i znakovi tradicije*, ALFA d. d., Zagreb, 2020.
- Slavić* — Lora Tomaš, *Slani mrak*, HENA COM, Zagreb, 2020.

2022.

- Judita* — Ilija Crijević, *Pjesme Flaviji / Carmina ad Flaviam*, prepjev na hrvatski Zrinka Blažević, Matica hrvatska, Zagreb, 2021.
- Davidias* — Nicolas Raljević: *Marin Držić: Dundo Maroje*, prijevod na francuski, Prozor-éditions, Pariz, 2021.
- Slavić* — Ana Galant, *Novi raspored*, Ogranak Matice hrvatske u Karlovcu, Karlovac, 2021.

2023.

- Judita* — Ružica Pšihistal, *Studije o Marulićevoj Juditi*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2022.
- Davidias* — Guy Spielmann, *La comédie ragusaine au tournant des XVIIe et XVIIIe siècles: un faux air de Molière (Dubrovačka komedija na prijelazu XVII. u XVIII. stoljeće: prividni Molière)*, predgovor knjizi *Deux »moliérades« croates. Ilija Kuljaš suivi de Andro Stitikeca (Dvije hrvatske »moliérade« . Ilija Kuljaš; Andro Stitikeca)*, Prozor éditions, Reuil-Malmaison, 2022.
- Slavić* — Mima Juračak, *Sitan život*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2022.

2024.

- Judita* — Dino Demicheli: *Marko Marulić i epigrafska zbirka Dmine Papalića*, Arheološki muzej u Splitu i Javna ustanova u kulturi Zvonimir, Split, 2023.
- Davidias* — Nicolas Raljević za prijevod trilogije *Glembajevih – La Trilogie des Glembay: Messieurs les Glembay, À l'agonie i Léda*, Prozor éditions, Reuil-Malmaison, 2023.
- Slavić* — Sara Hižman, *Starorječje*, Sveučilište u Zadru – Studentski zbor, Zadar, 2023.

2025.

- Judita* — Ana Šimić: *Pripovijedanje o glagoljaštvu u novijoj hrvatskoj književnosti*, Hrvatska sveučilišna naklada i Staroslavenski institut, Zagreb, 2024.
- Davidias* — Edward Mulholland za prijevod djela, a ujedno i knjigu inozemnog filologa *Marko Marulić. The Davidiad*. Priredio i preveo Edward Mulholland, Lysa, Gent, 2024.
- Slavić* — Silba Ljutak za knjigu *Kuća na otoku*, Goranovo proljeće, SKUD »Ivan Goran Kovačić«, Zagreb, 2024.

U povodu Dana hrvatske knjige, a u sklopu *Marulićevih dana*, Društvo hrvatskih književnika dodijelilo je i tri Zahvalnice:

Bratislavu Lučinu: za izniman prinos u proučavanju hrvatske književne baštine;
Zagreb – Split, 22. travnja 1998.

Mirku Tomasoviću: za izniman prinos u proučavanju hrvatske književne baštine;
Zagreb – Split, 22. travnja 1999.

Ivi Frangešu: za izniman prinos u proučavanju hrvatske književne baštine; Zagreb
– Split, 22. travnja 2000.

MARULIĆEVSKA MREŽNA SJEDIŠTA

Književni krug Split MARVLIANVM

Centar za proučavanje Marka Marulića i njegova humanističkoga kruga:

<http://marulianum.knjizevni-krug.hr>

Blog s podacima o tridesetogodišnjoj povijesti Marulićevih dana:

<https://marulianum.knjizevni-krug.hr/trideset-godina-marulicevih-dana/>

Programske knjižice Marulićevih dana 1991–2021:

<https://marulianum.knjizevni-krug.hr/trideset-godina-marulicevih-dana/programske-knjizice-md/>

Blog s podacima o dvadeset godina rada Marulianuma (1996–2015):

<https://marulianum20.wordpress.com/>

Blog Pet stoljeća Marulićeva Evanđelistara (1516–2016):

<https://mmevanangelistarium.wordpress.com/>

Blog Marvlvs et al. (De rebvs Marvlianis et nonnvlilis aliis):

<http://marcusmarulus.blogspot.com/>

Marulić ~ Le père de la littérature croate Marko Marulić:

<https://marulic.net/>

Colloquia Maruliana na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske »Hrčak«:

<https://hrcak.srce.hr/index.php/colloquia-maruliana>

Stranica Instituta za hrvatski jezik:

<https://marulic.hr/>

Publikacije uključene u »Hrčak«, pa tako i CM, uvrštene su u međunarodne pretraživače repozitorija slobodno dostupnih znanstvenih radova:

DOAJ – Directory of Open Access Journals (<http://www.doaj.org/>)

OAISTER (<http://oaister.worldcat.org/>)

BASE (<http://www.base-search.net/>)

Virtuelle Fachbibliothek Recht (<http://www.vifa-recht.de/>)

EBSCOhost Humanities International Complete

(<http://www.ebscohost.com/public/humanities-international-complete>)

Od 2017. godine *Colloquia Maruliana* indeksiraju se u bibliografskoj i citatnoj bazi podataka Scopus (<https://www.scopus.com/sourceid/21100837393>)

Marulić Days 2026

Colloquium Marulianum XXXVI

Split
23–24 April 2026

COLLOQVIVM MARVLIANVM XXXVI

International Scholarly Conference

Organised by:

Split Literary Circle – *Marulianum*

Ispod ure 3/I, HR-21000 Split, Croatia

Department of Classical Philology, Faculty of Humanities
and Social Sciences, University of Zagreb

Split, 23–24 April 2026

Conference venue:

The Institute for Scientific and Artistic Work
of the Croatian Academy of Sciences and Arts in Split
(Brothers Radić Square, 7)

Old City Hall
(People's Square)

THURSDAY 23 APRIL

Moderators: Neven Jovanović and Péter Kasza

9.00 Institute of the Croatian Academy

Dubravka Dulibić-Paljar (Pula): Writing life: The Elegies of Janus Pannonius

Violeta Moretti (Pula): Filipa Lazeja in the Framework of the Poetic Exchange with Jean-Jacques Boissard

Francisco Javier Juez Gálvez (Madrid): Bartol Jurjević in Spanish Writers of the 16th and 17th Century

Ádám Petrovity (Szeged): Ut per litteras loquitur – A Humanist Portrait of Trankvil Andreis in the Correspondence of Nádasdy

11.00 – 11.30 Coffee break

Pavel Gregorić (Zagreb): Nikola Vitov Gučetić: From Rebel to Obedient Servant

Borna Treska (Zagreb): *Li discorsi della immortalità e felicità humana* of Nikola Vitov Gučetić

Péter Kasza (Szeged): Investigating a Century-Old Mystery–Lexicological Considerations on Georgius Sirmiensis's work

Zsolt Szebelédi (Budapest): Szerémi's Lexical World: Towards a Glossary of Early Modern Latin Terms

FRIDAY 24 APRIL

Moderators: Francisco Javier Juez Gálvez and Borna Treska

9.30 Old City Hall (People's Square)

Simonetta Pelusi (Venecija): The Reception of Marko Marulić in Italy through the Documentation of the Sacred Congregation of the Index of Prohibited Books

Alen Albin Širca (Ljubljana): Marulić's *Suzana* in the Context of the European Renaissance

Neven Jovanović (Zagreb): Marulić's *Davidiad* and Petrarch's *Africa*

Bratislav Lučin (Split): A New Marulić Autograph

SUMMARIES

Dubravka Dulibić-Paljar

Faculty of Humanities and Social Sciences, Juraj Dobrila University, Pula

WRITING LIFE: THE ELEGIES OF JANUS PANNONIUS

During the Renaissance, philosophy as manner of life was evidenced in an orientation to practical moral behaviour and to reflection on one's own position in life. The emphasis was placed not upon theoretical considerations but rather on the application of philosophical principles in given life situations. This kind of orientation was not expressed exclusively in philosophical treatises but can be seen in the literary practices of the humanists, particularly in works of an autobiographical or biographical nature, as well as in the tradition of consolation, which worked as spaces of ethical reflection.

With the above as its point of departure, the paper discusses whether the elegies of Janus Pannonius can be read in the same key. The analysis is directed to the elegies that feature the experiences of suffering, loss, transitoriness and threats to mind or body, in other words to writings that directly problematise the subject's position in relation to his time and situation in life. Particular attention is paid to the manner in which the elegiac discourse, through the reiteration of motifs and the reflexive shaping of experience, creates a space of self-reflection and ethical contemplation.

The objective is to show that the elegies of Pannonius can be understood not merely as an imitation of Antique models but as a form of writing in which life is pondered. In this sense, the elegiac oeuvre of Janus Pannonius can be understood as a part of the humanist philosophy of life.

NIKOLA VITOV GUČETIĆ: FROM REBEL TO OBEDIENT SERVANT

Nikola Vitov Gučetić (1549–1610) held high office, including the positions of senator, member of the criminal court and rector of the Dubrovnik Republic. He was a member of two academies and at the end of 1603 or early in 1604 he was accorded the rank of doctor of philosophy and theology by Pope Clement VIII. Gučetić wrote a series of learned works printed in Latin and Italian; they can be divided according to subject matter into commentaries on Aristotle and of his followers, Platonic dialogues and works of theology. His rather extensive legacy of manuscripts fits thematically into this division for it is dominated by commentaries on writings of Aristotle and theological treatises. The manuscripts have survived thanks to Gučetić's cordial correspondence with the Duke of Urbino, Francesco Maria II della Rovere. Toward the end of his life, Gučetić sent the duke his manuscripts as a gift, but as the result of a string of unhappy circumstances, they ended up together with the remainder of the rich ducal library in the Apostolic Library of the Vatican.

The rebelliousness of Gučetić will be illustrated by two examples. The first is the open advocacy of the Averroes doctrine of the unity of intellect and of the impersonal immortality of the soul in the works of the 1580s, a doctrine opposed to the teaching of the Roman Catholic Church and the belief in the personal immortality of the soul. Another example is the unusually high importance accorded to women in his works. His obedience, however, will be shown through fragments of works of the 1590s in which he changes his opinion, tones and actors of his disquisitions. The conclusion of the paper will offer, in the shape of a hypothesis still to be verified by further research, the reasons for his changes of mind.

These examples will be drawn from Gučetić's works that deal with the problem of the immortality of the soul, focusing primarily on the *Short Compendium of the First Two Chapters of the Third Book of Aristotle's De Anima* (*Breve compendium in duo prima capita tertii De anima Aristotelis*, Turnhout: Brepols, 2024), on the two editions of the *Discourses on Aristotle's Meteorology* (*Discorsi sopra le Metheore d'Aristotele, ridotti in dialogo e divisi in quattro giornate*, Venetiis: Francesco Ziletti, 1584 and 1585), and on two Platonic dialogues (*Dialogo d'amore, detto Antos, secondo la mente di Platone*, Venetia: Francesco Ziletti, 1581).

Neven Jovanović
Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

MARULIĆ'S *DAVIDIAD* AND PETRARCH'S *AFRICA*

Edward Mulholland has recently shown in his edition of the *Davidiad* (Ghent, 2024) that Marulić's epic contains some forty verbal parallels with Petrarch's *Africa* (1338–1343, first published in 1501). Mulholland's notes invite a further investigation of the relationship of the two poems. They are actually quite different in their themes, narration, presentation of protagonists and gods, in their motifs and episodes. The main similarity lies in the intention of both Marulić and Petrarch to prompt an additional interpretation, allegorically and typologically Christian. On the level of verses and words, there are expressions from *Africa* occurring everywhere in the *Davidiad* (also in passages which Mulholland has not noted). But the verbal parallels require careful classification: some of them are encountered so often in Latin poetry that they can be considered elements of general poetic diction; others are found often in Neo-Latin poetry; others, again, appear more often in prose than in poetry; only the fourth group of expressions, those that we find *only* in the *Africa* and in the *Davidiad*, can be considered Marulić echoes of Petrarch. However, the *Davidiad* combines them with expressions of other Latin poets, and it would be simplistic to say that these are Marulić's *imitations* of Petrarch. Marulić does not imitate, he *assimilates*; when Petrarch's resonant expressions enter Marulić's poetic memory, they break free from their original context.

Francisco Javier Juez Gálvez
Complutense University of Madrid

BARTOL JURJEVIĆ IN SPANISH WRITERS OF THE 16TH AND 17TH CENTURY

The Croatian travel writer Bartol Jurjević (or Đurđević, or Georgijević, *ca* 1506 to *ca* 1566) was a source to several Spanish Early Modern writers to be presented in this paper.

His writings have been identified by scholars as one of the basic sources of the very popular anonymous Spanish travelogue *Journey in Turkey* (*Viaje de*

Turquia) begun in 1557 but not published until 1905. Jurjević himself is not actually mentioned in the account. Then, in a supplement headed »Discurso hecho por Gonçalo de Argote y de Molina, sobre la poesía Castellana contenida en este libro« in Argote's edition of the work *El Conde Lucanor* (Seville, 1575) he is mentioned as »Bartholome Georgie Viz peregrino«. In this place G. de Argote quotes and translates in to Spanish several »versos Turquescos amorosos« or Turkish love verses from the Jurjević book »de las costumbres y religion de los Turcos« (»about the customs and religion of the Turks«).

In addition, Jurjević is a source for the work *Libro segundo de la vida y excelencias maravillosas del glorioso S. Juan Baptista* (Medina del Campo, 1602), written by friar Juan de Pineda (ca 1520–1599). Unlike the *Journey in Turkey*, Pineda's book mentions »Bartholomeo Georgieuiuz« several times as an undoubted authority, in both a positive and a negative sense.

A little better known than the texts mentioned above is the travelogue of the Franciscan Blas de Buyza *Relacion nueva y copiosa de los sagrados lugares de Ierusalen y Tierrasanta* (Madrid, 1622), in which Jurjević (»Bartolome Iorge Viz«) is mentioned as a source, alongside Francesco Filelfo and other writers.

Twenty years later the cleric Mauricio de Alcedo published his travel book *Ierusalem cautiva, y motivos sobre su destruicion* (Madrid, 1642), in which Jurjević is also mentioned as a source, although it is probably quoted from the book of Buyza and not directly from Jurjević.

Finally, in 1629 the polymath Don Antonio de León Pinelo compiled and published in Madrid the monumental *Epitome de la biblioteca Oriental i Occidental, Nautica i Geografica*. In the expanded two-volume edition of 1737, »Georgevicz, Bartolomé« is several times referred to as author whose works are commented on.

Péter Kasza

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Szeged

INVESTIGATING A CENTURY-OLD MYSTERY – LEXICOLOGICAL CONSIDERATIONS ON GEORGIUS SIRMIENSIS'S WORK

One of the most distinctive – and in many respects unparalleled – features of the peculiar historical work of Georgius Sirmiensis, the *Epistola de perditione regni Hungarorum*, and at the same time one of its greatest merits, is that it preserves numerous rumours and pieces of hearsay from the period, many of which are unknown from any other contemporary source.

One of the best-known stories recorded by Sirmiensis offers a completely alternative account of the death of King Louis II. According to this narrative, the king escaped from the lost battle, but on his way to Buda he was murdered in the village of Dunaszekcső by György Szapolyai. The story appears twice in the work: once in the main text, and again – with minor variations – in a short piece of a few pages appended to the end of the manuscript, entitled *Epistola flebilis de morte Ludovici*.

For more than a century, scholars have debated whether the *Epistola flebilis* should also be regarded as the work of Sirmiensis, or whether it was written by another author whose relevant information Sirmiensis subsequently incorporated into his own work. In my paper, I examine this text and seek to offer an answer to this question from new perspectives. In doing so, I draw upon Sirmiensis's notoriously atrocious Latin, showing – in connection with the lexicological paper planned by my colleague Zsolt Szebelédi, and methodologically related to Vlado Rezar's textual analysis of last year – that grammatical and lexical anomalies may, in certain cases, prove useful tools in questions of textual attribution.

Bratislav Lučin
Split

A NEW MARULIĆ AUTOGRAPH

In July 2025, leafing through the manuscript bundles of the Split Archdiocesan Archives, I came upon two previously unnoticed documents: a brief jotting in Marulić's hand (KAS 129A, document no. 18) and an unknown copy of the *Vita Marci Maruli* of Frano Božićević (KAS 122A, ff. 207r-208v). Here I shall concern myself only with the Marulić autograph, intending to write about the copy of the Božićević biography at another time.

The writing in which I recognized Marulić's hand is on the first page of a bifolium of which the second and third pages are blank, while the fourth contains a brief catalogue note about the content, written in a later hand. From the very title *Tractum de Summa angelica sub dictione Confirmatio electorum* §5, it is clear that this is a transcript of someone else's text. Then come 18 handwritten lines that can easily be shown to have been copied from the work *Summa angelica de casibus conscientiae* by the prominent Italian Franciscan, moral theologian and lawyer Angelus de Clavasio (Angelo Carletti, ca 1411–1495). We are not dealing, then, with an original piece of writing but a transcript, and a very short one. However, the discovery is important because there are so few Marulić autographs in Croatia; what is more, this is the only one not to have been written in the margins or blank pages of some book of his.

The first task, of course, is to provide palaeographic support for the attribution to Marulić. After that, I shall attempt to answer the questions of when, why and for whom Marulić made this excerpt; he already had the *Summa angelica* in his library and so it should be assumed that he did not make the copy for himself, but for someone else. The watermark and several palaeographic characteristics allow the document to be dated to approximately the last years of the 15th or the first of the 16th century. If the dating is correlated with the content of the text (which explains who has the right to confirm the validity of the election of ecclesiastical officials), and when this content is integrated into our knowledge of events in the Church in Split in this period, then it will be possible to propose at least a hypothetical answer to the other two queries.

Violeta Moretti

Faculty of Humanities and Social Sciences, Juraj Dobrila University, Pula

FILIPA LAZEJA IN THE FRAMEWORK OF THE POETIC EXCHANGE WITH JEAN-JACQUES BOISSARD

The paper will additionally contextualise the extant poetry of the Neo Latin writer Filipa Lazeja (Pula, 1545/46 – Trieste, 1576), an author who even during her lifetime acquired the epithet of Illyrian Sappho, thanks to French humanist Jean-Jacques Boissard. The subject of research is the Boissard collection *Poemata* (Metz, 1589); this volume contains two poems by Lazeja and some ten that refer to her. Particularly interesting here are Boissard's palinodes addressed to her and the poetic epistles to Paulo Cortesi and Laelio Cleopasso of Otranto in which she is mentioned. New readings of these Latin verses build upon knowledge about her personality and work published by scholars – to mention at least those from the first quarter of this century – like Krešimir Čvrljak, Jane Stevenson, Valnea Delbianco and, more recently, the present writer with Mislav Benić. Lazeja's not very large oeuvre is analysed in the light of the lively interweaving of the personal and literary relationships that the poems indicate.

Boissard's verses leave a powerful impression of personal emotional engagement with Lazeja, who is depicted both as esteemed artist and as the cynosure of his romantic love, as well as a participant in the literary exchange, as consummate humanist interlocutor within the framework of poetic correspondence. The latter is borne out by her Sapphic ode to Boissard, which also retains a probable trace of the contemporary reception network of her poetry. At issue here is the mention of a person named Alardus, or, as we are informed by the collection *Poemata*, Alardus Quintulus Narniensis. The dozen poems Boissard addressed to this Umbrian poet and one that he sent to Boissard do not, alas, mention Filipa Lazeja. But they do enable conclusions to be drawn about the criteria according to which Boissard decided to put poems by these two writers in his collection. The themes of the poems include comments on poetry, encomiums, thanks for reviews, critiques of some individuals and social practices, commentaries on personal relationships and so on, which makes them compatible in terms of subject to some of the poems that Boissard addressed to Lazeja. The presentation will contain a brief review of the characteristics of the documented forms of poetic exchange between Lazeja and Boissard as well as the results of an analysis of linguistic and discursive elements on which the conclusions are founded.

Simonetta Pelusi
Venice

THE RECEPTION OF MARKO MARULIĆ IN ITALY THROUGH
THE DOCUMENTATION OF THE SACRED CONGREGATION
OF THE INDEX OF PROHIBITED BOOKS

Begun in the summer of 1596, though effectively initiated only around 1600 and concluded in the early months of 1603, the so-called *inquiry* promoted by the Sacred Congregation of the Index of Prohibited Books sought to verify the presence of censored works in religious libraries. Established in 1571 by order of Pope Pius V and charged with overseeing book censorship, the Congregation encouraged and supported a systematic survey that resulted in an impressive body of documentation. This material consists of lists of both printed and manuscript works owned by the libraries of approximately thirty religious orders and congregations, as well as by individual monks and nuns, friars, secular clergy, and penitents, distributed throughout Italy.

Although the documentation is incomplete – owing to the absence of several major orders and congregations, as well as individual monasteries, convents, and religious houses – and subject to inevitable limitations, including the uneven preservation of fragile materials, the surviving corpus remains substantial. Comprising approximately 9,500 lists of titles, and now almost entirely transcribed, it offers significant research opportunities for the study of the history of reading and spirituality, the organization of learning within religious orders, and, more broadly, intellectual and cultural life in Italy at the turn of the sixteenth century.

Analysis of the roughly 8,000 lists transcribed to date reveals a striking presence of printed editions of works by Marko Marulić, both in communal libraries and in personal or *ad usum* collections. Hundreds of copies are recorded in convents and monasteries, including five houses of nuns, and they appear across all the religious orders that participated in the Congregation's inquiry. The works most frequently listed – *De institutione bene vivendi*, by far the most widely disseminated, followed by the *Evangelistarium*, *Quinquaginta parabola*e, and *De humilitate et gloria Christi* – are attested in both their original Latin versions and in vernacular translations. By contrast, only a single copy of *De laudibus Herculis* is recorded, in its original edition.

This overview of the holdings of Italian conventual and monastic libraries, whose potential significance had already been anticipated in the early 1990s by Friar Petar Runje (1938–2014), invites a reassessment of Marulić's bibliography and leads directly to the history of his publishing success in the sixteenth century. Venice emerges as the principal center of production for the majority of the identified editions. These Venetian printings are complemented by copies of the two Italian editions produced in Florence and Bergamo—then part of the Venetian Republic – as well as by dozens of volumes printed abroad in centers such as Cologne, Solingen, Basel, Paris, and Antwerp.

The geographical distribution of Marulić's foreign editions, as reflected in the Congregation's documentation, closely mirrors the broader pattern of foreign imprints held in the surveyed religious libraries. German publishers predominate, followed by French, Swiss, and Dutch presses. In Marulić's case, foreign publishers played a crucial role in situating Italian religious libraries within an international publishing network, compensating for the limitations of a local market marked by fluctuating levels of production. Between original editions, new typographical versions – often recompositions of earlier print runs, partly due to the printing privileges in force in the Serenissima – and vernacular translations, Italian production was characterized by alternations of activity and prolonged intervals of relative stagnation.

Ádám Petrovity
Szeged

UT PER LITTERAS LOQUITUR – A HUMANIST PORTRAIT OF TRANKVIL ANDREIS IN THE CORRESPONDENCE OF NÁDASDY

My current research interests have led me to the letters of Trankvil Andreis preserved in the legacy of Tamás Nádasdy, Hungarian nobleman and 16th century ban of Croatia. Only partially investigated to date, they are important documents of the Hungarian-Croatian humanist network of the time. The particularity of the Nádasdy collection lies in its containing only incoming letters, the correspondence being thus accessible not in the shape of integral dialogues but only of fragmentary units of communication. Nevertheless, the letters of Trankvil Andreis are a very valuable historical and philosophical source, for they allow us to reconstruct de-

pendably the author's self-representation, strategies of patronage and political and humanist self-perception. The collection contains 34 letters in the hand of Andreis, taking up about 50 folios. Some of the letters, a score of them, earlier transcribed by Neven Jovanović, were published on the platform *Croatiae Auctores Latini* (CroALa) but to date there has been no systematic study of the corpus in its entirety. The letters have, it is true, been used by Gábor Barta in his biographical study of the diplomatic career of Andreis, but primarily as a source for a reconstruction of the biography, without any systematic philological or interpretive analysis of the texts. The objective of this research is to provide a complete transcript of the correspondence from the manuscripts, to furnish it with philosophical and historical notes as well as a critical interpretation of the writings. Particular stress will be placed on an analysis of the substance of the letters, with especial attention to thematic and rhetorical features that have already been shown to be of crucial importance in the earlier correspondence of Andreis, particularly in his letters to Antun Vrančić. The presentation will firstly introduce the structure and timeline of the correspondence from the Nádasdy collection, as well as the division in terms of addressees. I shall pay particular attention to the thematic diversity of the corpus and highlight several representative examples, salient among which is the intertextual connection with the 1541 Oratio.

Zsolt Szebelédi
National Széchényi Library, Budapest

SZERÉMI'S LEXICAL WORLD: TOWARDS A GLOSSARY OF EARLY MODERN LATIN TERMS

Chaplain György Szerémi (c. 1490–?) is a distinctive figure in Hungarian Early Modern Latin literature. His memoir, written between 1545 and 1547, differs markedly from contemporary historical works in terms of both content and language. Within the framework of an academic research grant, we plan to publish a new critical edition of the text, a Hungarian translation, and a Szerémi glossary. The glossary is of particular importance for international Early Modern Latin scholarship, as the author not only displays an idiosyncratic lexical usage, but also employs a number of highly unusual words.

Szerémi's linguistic register is situated entirely outside both late medieval chancery language and sixteenth-century humanist Latin. This is evident, among other things, in his expressions with unique meanings and in the Latin words he forms on the basis of spoken vernacular expressions. Taken together, these features represent a less studied and less documented variety of sixteenth-century Early Modern Latin, which in itself merits systematic collection and analysis. In my presentation, I will briefly outline the editorial principles of the planned glossary, as well as the structure of the individual entries and of the glossary as a whole.

Alen Albin Širca

Faculty of Humanities and Social Sciences, Ljubljana University

MARULIĆ'S *SUZANA* IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN RENAISSANCE

Most likely written at the beginning of the 16th century, Marko Marulić's *Suzana* is one of the earliest treatments of the Biblical character of Susanna in European literature. In the literary culture of the Early Modern period, Susanna is one of the most important female personae in the Bible, peculiarly in respect of literary reception, ranking in importance just behind the Virgin Mary, Mary Magdalene and perhaps Esther. It is worth mentioning here that in the Early Modern period Susanna was most often presented in the genre of drama, in biblical and morality plays, of the kind to be found in the French playwright Antoine de Montchrestien (about 1575 to 1621) but above all in the German dramatists of the Renaissance: Hans Sachs (1494–1576), Paul Rebhun (1505–1564) and Sixtus Birk (1501–1554). My presentation places Marulić's *Suzana* in this wider context of European Renaissance literature, with the emphasis on religious literature devoted to Biblical heroines launched by the Italian *quattrocento*. Starting with a standard comparatist approach based on close reading, the analysis compares *Suzana* with *Zuzanna*, a poetic version of the same Biblical story by the Polish Renaissance author Jan Kochanowsky (1530–1584). In view of the prevalence of dramatic depictions of Susanna in Early Modern Europe, the Kochanowsky work is particularly amenable to comparison, for it belongs to the same genre, the religious Biblical poem, which enables a rather precise analysis of the poetic

strategies, narrative structure and theological emphases. Through this comparison, the paper offers a re-evaluation of Marulić's literary achievement and its place in the European Renaissance literary tradition.

Borna Treska
Institute for Philosophy

LI DISCORSI DELLA IMMORTALITÀ E FELICITÀ HUMANA
OF NIKOLA VITOV GUČETIĆ

The presentation reflects work on the preparation of the first critical edition of two philosophical treatises of the Dubrovnik philosopher Nikola Vitov Gučetić preserved in the manuscript Ms. 834 (Biblioteca Oliveriana, Pesaro, Italy) and entitled *Li discorsi della immortalità e felicità humana*. This is a work that like some other works by this Dubrovnik writer has never been printed. The focus of the argument will be divided into an analysis of its content and literary characteristics and a depiction of the philosophical challenges facing a critical editor in the process of establishing a critical text.

The first part will discuss the contents and the literary and philosophical character of the work, for, although it is known to the scholarly world, it has been relatively little discussed. On the one hand, attention is devoted to the topical situation of the discourses in an Arcadian setting, Gučetić thus creating a specific place meant for leisurely philosophising. On the other, an analysis is given of the interesting narrative procedure in the debate about human happiness, which unfolds while the author experiences a vision in a kind of ecstasy, as well as other stylistic elements of a pronouncedly literary character that weave in and out of the philosophical argument in the strict sense.

The second part of the presentation will be devoted to philological issues. Following up on the research of Gorana Stepanić about the different hands in Gučetić's manuscript, the paper will analyse the relation between the professional scribe (hand D) and the author (hand A), taking examples that strongly suggest that both the copying and the correction of this manuscript went on at a rapid pace. In this context we will consider the specifically textual problems that appear during the establishment of the text, which, because of the nature of the manuscript, the context of its origins and the authorial oversights cannot always be completely

resolved. Such insights help to throw more light on the context of the writing of the manuscript in the last phase of the author's life, a period in which he hurriedly sent numerous manuscript works to the Urbino court of the Della Rovere family. Also to be examined is the circumstance that the work was dedicated to Duchess Livia della Rovere and not Duke Francesco Maria II, as in the case of other manuscripts similarly dispatched, and an attempt will be made to explain whether the reason for this was just the lack of polish of this manuscript, in comparison with the others, or whether perhaps the content itself has some particular connection with the lady addressee and/or some given occasion. Whatever motivation there was behind this decision, directing his manuscripts to Urbino, Gučetić correctly and far-sightedly judged that their permanent housing and survival would be best guaranteed under the aegis of the celebrated court library.

E-adrese sudionika znanstvenog skupa

Email addresses of the participants of the conference

Dubravka Dulibić-Paljar
dpaljar@unipu.hr

Pavel Gregorić
pgregoric@ifzg.hr

Neven Jovanović
neven.jovanovic@ffzg.unizg.hr

Francisco Javier Juez Gálvez
juezagalvez@filol.ucm.es

Péter Kasza
petrusfalx@gmail.com

Bratislav Lučin
bracolucin3@gmail.com

Violeta Moretti
violeta.moretti@unipu.hr

Simonetta Pelusi
mirtinda@gmail.com

Ádám Petrovity
jatuadam@gmail.com

Zsolt Szebelédi
szebeledi.zsolt@oszk.hu

Alen Albin Širca
alenalbin.sirca@ff.uni-lj.si

Borna Treska
btreska@ifzg.hr

SADRŽAJ

Kalendar zbivanja	5
<i>Colloquium Marulianum XXXVI</i>	9
Raspored izlaganja	11
Sažetci i podatci o sudionicima skupa	13
Mladen Vuković: <i>Marule naš čestiti</i> . Zbornik stihova u slavu Marka Marulića (1450–1524): o petstotoj obljetnici smrti	29
Petnaesta kroatistička tekstološka radionica: <i>Molitva suprotiva Turkom</i> i četvrto pjevanje <i>Judite</i>	31
Sedamnaesta latinistička tekstološka radionica: Zanat epigrafičara. Spašavanje kamena od zuba vremena	33
<i>Colloquia Maruliana XXXV</i> (2026): Iz sadržaja / <i>From the Contents</i>	34
Nagrade Dana hrvatske knjige	36
Pravilnik	36
Do sada nagrađeni	37
Marulićevska mrežna sjedišta	45
<i>Colloquium Marulianum XXXVI</i>	47
Conference schedule	50
Summaries	53
E-adrese sudionika skupa / Email addresses of the participants of the conference	66

Izdavač:
Književni krug Split – *Marulianum*
Ispod ure 3, Split
<http://marulianum.knjizevni-krug.hr>

Za izdavača:
Josip Vrandečić

Knjižicu uredio:
Luka Marković

Prijevod na engleski:
Graham McMaster

Tisak:
Dalmacija papir – Split

Tiskanje završeno u travnju 2026.